

Železnik

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XV

Ravne na Koroškem, 15. decembra 1978

Št. 23

Izdaja delavski svet Želez-
zarne Ravne kot 14-dnevnik
v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Jan-
ko Dežman, Vida Gregor,
Avgust Knez, Marjan Kolar,
Franjo Miklavc, Helena Ne-
rat, Rudolf Rajzer, Ivan
Vušnik, Milan Zafošnik

Glavni in odgovorni ured-
nik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk

Glasilo je po 7. točki 1. odst.
36. čl. zakona o obdavenju
proizvodov in storitev v pro-
metu (Uradni listi SFRJ, št.
33/72) in mnenju sekretari-
ata za informacije SRS št.
421-1/72 prosto plačila pro-
metnega davka

Dobro gospodarjenje nas tudi obvezuje

Poslovno leto se bliža koncu in pripravljamo se že na razprave o rezultatih našega dela. Podatkov o devetmesečnem poslovanju smo se razveselili. Izpodbudili so nas k prazadeva-

njem za še boljše delo. Z optimizmom vsi skupaj pričakujemo, da bodo plodovi dobri tudi ob zaključnem računu februarja prihodnjega leta. Vendar pa gospodarska gibanja doma in v

tujini postavljajo pred nas tudi veliko odgovornost. Ocene namreč kažejo, da se bodo pogoji gospodarjenja zaostri. Gre za nagibanja k povečanju cen re-promaterialov pa tudi prodajne močnosti bodo težje kot doslej.

Ko se torej dogovarjamo o ciljnih naše poslovne politike v letu 1979, že vključujemo vanje te težje pogoje. Zavedamo se, da bomo še naprej prispevali svoj delež k večji stabilizaciji, vemo pa tudi, da imamo za dvig produktivnosti še precej notranjih rezerv v povečani delovni in tehnološki disciplini. Na ta način upamo prestreči in ublažiti težje pogoje gospodarjenja.

Kot dobri gospodarji pa se tudi zavedamo, da sta naš razvoj in nadaljnji napredek odvisna predvsem od krepitve materialne podlage dela. Zato smo že pred časom z ustreznimi načrti preiščeno sprejeli vrsto obveznosti za vlaganja v naše temeljne organizacije.

Poleg tega smo zmeraj, kadar je bilo to potrebno, izpričali tudi solidarnost tako do svojih sodelavcev kot do širše družbene skupnosti. Zavedamo se, da marsikateri član našega kolektiva še zmeraj živi v neustreznih stanovanjskih razmerah,

marsikje so delovni pogoji še težki in nezdravi. Tako znotraj tovarne v temeljnih organizacijah kot zunaj nje v krajevnih skupnostih je še vrsta stvari, ki jih moramo s skupnimi prizadevanji izboljšati in urediti.

Zato se moramo ob koncu leta tembolj zavedati, da je treba zagotoviti pokrivanje vseh teh, zavestno sprejetih obveznosti. Seveda si normalno vsi želimo, da bi bila tudi naša osebna poraba čim večja, vendar ob teh željah tudi vemo, da marsikateri delavec v drugih delovnih organizacijah ne morejo odločati tako kot mi, ker so v težjem gospodarskem položaju. Gre za to, da se naša osebna poraba giblje v skladu z našimi sredstvi, potem ko smo poravnali sprejete obveznosti.

Zelo dobro moramo pretehtati, ali kratkoročno trošenje dedarja ne bi ogrozilo našega nadaljnega razvoja. Prav pa je seveda, da prejmemo za svoje dobro delo tudi primerno plačilo. Zato bomo morali v prihodnje nadaljevati dograjevanje sistema delitve OD po delu in rezultatih dela in bolj kot doslej spodbujati večjo delovno učinkovitost delavcev.

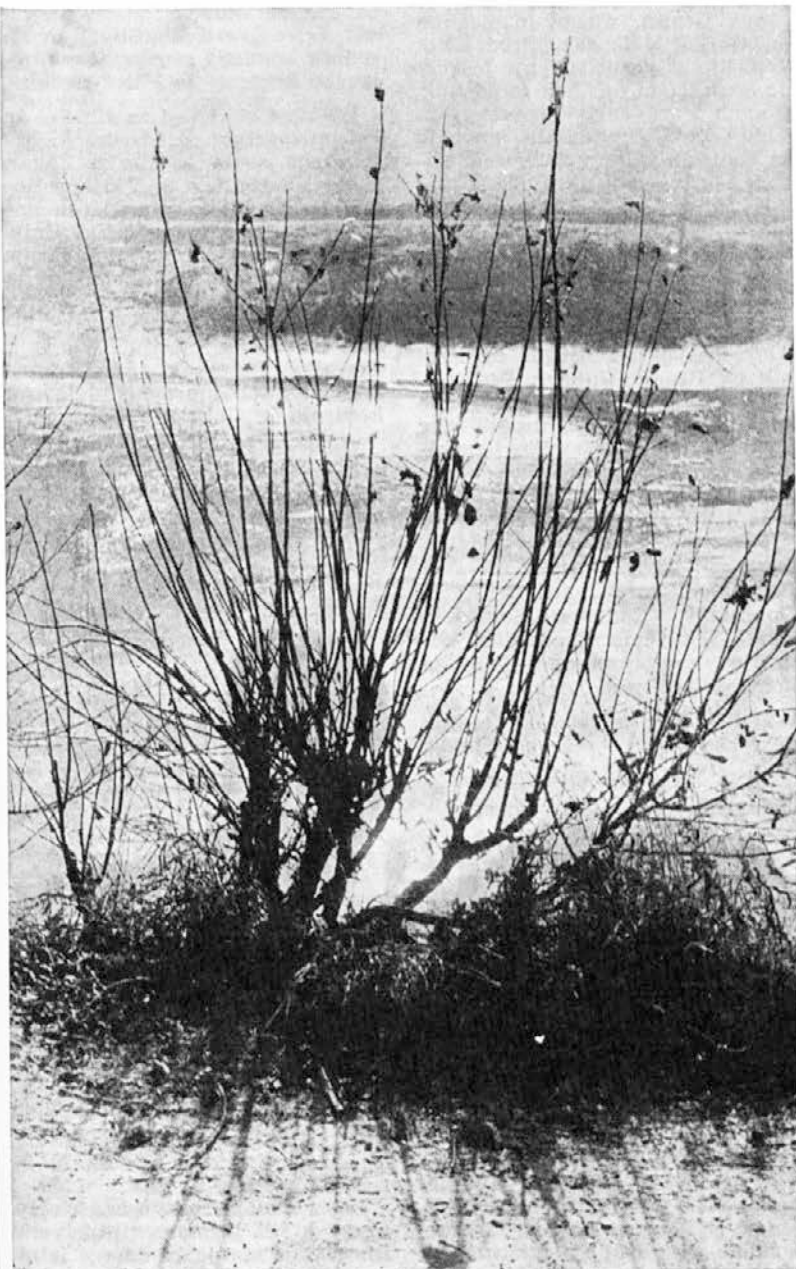
Konstituiranje novih samoupravnih organov TOZD-ov in delovnih skupnosti

Po volitvah, ki so bile v oktobru letos, so se sestali delavski sveti tozdov in delovnih skupnosti ter izvolili predsednika delavskega sveta in njegovega namestnika ter kolektivne izvršilne organe delavskega sveta, to je komisijo za gospodarjenje in komisijo za kadre in splošne zadeve, in izvolili predsednike teh komisij. Sestale so se tudi komisije samoupravne davske kontrole in izvolile predsednike komisij.

TOZD jeklarna: predsednik delavskega sveta je Stanko Bahun, njegov namestnik Jože Jurak. Predsednik komisije za gospodarjenje je Andjelko Krautberger,

člani pa: Dušan Davčbaher, Jakob Kolman, Jože Kotnik in Oto Hafner. Predsednik komisije za kadre je Franc Gostenčnik, člani pa: Mirko Kranjc, Vinko Pušnik, Franc Kvasnik, Avgust Balant, Friderik Kranjc, Oto Plevnik. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jože Kac.

TOZD jeklolivarna: predsednik delavskega sveta je Pavel Goltnik, njegov namestnik pa Jože Kodrun. Predsednik komisije za gospodarjenje je Franc Košak, člani pa: Ivan Kamenik, Franc Sadovnik, Vinko Pušnik in Albin Čreslovnik. Predsednik komisije (Nadaljevanje na 2. strani)

Sončni mraz

(Nadaljevanje s 1. strani)

za kadre in splošne zadeve je Ernest Pušnik, člani pa: Franc Pavše, Jože Skledar, Nada Krauberger, Marjan Jelen. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Milan Pogorevčnik.

TOZD valjarna: predsednik delavskega sveta je Jakob Jelen, njegov namestnik pa Alojz Hrašnan. Predsednik komisije za gospodarjenje je Franc Lončar, člani pa: Oto Pur, Ivan Kac, Dušan Prole in Mijo Eremut. Predsednik komisije za kadre je Milan Božinovski, člani pa: Franc Hartman, Redjo Begič, Avgust Potočnik in Zdravko Videršnik. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole še ni izvoljen.

TOZD kovačnica: predsednik delavskega sveta je Jože Planinšec, njegov namestnik pa Franc Kocen. Predsednik komisije za gospodarjenje je Alojz Klančnik, člani pa: Ivan Lagoja, Križan Simič, Ferdo Mager in Marijan Planšak. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Peter Plevnik, člani pa: Miha Ošlak, Vida Plemen, Avgust Lahovnik in Srečko Trnovšek. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Stanko Kočnik.

TOZD jeklovlek: predsednik delavskega sveta je Jože Zorčič, njegov namestnik pa Franc Srebotnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Ivan Rutar, člani pa: Franc Srebotnik, Jože Trokšar, Ferdo Štrikar, Ivan Petrič. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Franc Mikl, člani pa: Jože Rek, Ivan Slanič, Metka Kraševc in Miloš Jurak. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Ivan Slanič.

TOZD kalilnica: predsednik delavskega sveta je Miha Hribernik, njegov namestnik pa Ivan Černivnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Blaž Oblak, člani pa: Maks Paradiž in Pavel Štaudeker. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Karel Krof, člani pa: Jože Zadavec in Leopold Jurčič. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jože Lojen.

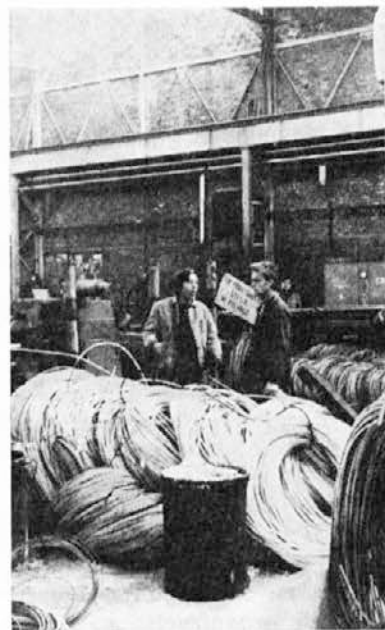
TOZD stroji in deli: predsednik delavskega sveta je Štefan Kamnik, njegov namestnik pa Ivan Komerički. Predsednik komisije za gospodarjenje je Ivan Jehart, člani pa: Ernest Kasnik, Jože Osenjak, Viktor Turkuš, Joško Pečnik in Milan Iršič. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Helmut Jonke, člani pa: Srečko Ošlovnik, Blaž Mlakar, Konrad Kristan, Jože Duler, Ivan Mlakar in Miroslav Garb. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Peter Stumberger.

TOZD industrijski noži: predsednik delavskega sveta je Ivan Tratnik, njegov namestnik pa Vinko Zatlter. Predsednik komisije za gospodarjenje je Ivan Kramer, člani pa: Franc Jablanšek in Marija Kašnik. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Ivan Strmčnik, člani pa: Ivan Stalekar, Alojz Mori, Silva Steharnik in Ivan Vavče. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jakob Špiler.

TOZD pnevmatični stroji: predsednik delavskega sveta je Ivan Gostenčnik, njegov namestnik pa

Maks Primik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Franc Mesner, člani pa: Rudolf Trup, Kristijan Breznik, Ignac Plevnik, Karel Lipovnik. Predsednik komisije za kadre je Dominik Jelen, člani pa: Ivan Lužnik, Franc Medvoz, Stanko Jamnik in Adolf Hirtl. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Ivan Lesnik.

TOZD vzmetarna: predsednik delavskega sveta je Ivan Mihelič, njegov namestnik pa Jože Pepevnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Maks Kranjc, člani pa: Herta Strgar, Zdravko Ridl, Jože Mlinšek in Anton Motnik. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Emil Pori, člani pa: Ivan Erjavec, Srečko Grobelnik, Anica Denša in Dragutin Kočet. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Vinko Košutnik.

Prepričevanje

TOZD rezalno orodje: predsednik delavskega sveta je Mirko Forstner, njegov namestnik pa Peter Svetina. Predsednik komisije za gospodarjenje je Franc Potočnik, člani pa: Peter Brodnik, Maks Mikl, Ivan Pudgar, Jože Fujs, Barbara Podlesnik, Mirko Forstner. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Anton Pečnik, člani pa: Drago Hudopisk, Emil Ramadanovič, Irena Koren, Mirko Glinik, Ivan Banko, Milka Skrivalko. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jože Keber.

TOZD energija: predsednik delavskega sveta je Alojz Janežič, njegov namestnik pa Feliks Kočnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Ferdo Kotnik, člani pa: Dušan Brankovič, Metod Glavnik, Franc Puc, Viktor Podjavoršek. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Maks Serafini, člani pa: Vinko Gostenčnik, Slavko Kobal, Avgust Brankovič in Jože Oder. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Silvo Miklavc.

TOZD elektrotehnične storitve: predsednik delavskega sveta je Rudi Košuta, njegov namestnik pa Franc Juvan. Predsednik komisije za gospodarjenje je Milan Miklavc, člani pa: Janko Torej, Anton Detečnik, Miha Ošlak, Bo-

ris Keršbaumer. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Maks Šavc, člani pa: Alojz Božič, Jože Konič, Vinko Kranjc in Ivan Cigale. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jože Kret.

TOZD strojno gradbeno vzdrževanje: predsednik delavskega sveta je Stane Rihter, njegov namestnik pa Dominik Nabernik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Vid Rataj, člani pa: Anton Ažnik, Franc Krauser, Vinko Kranjc in Ivan Vrhovnik. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Ivan Pungartnik, člani pa: Jože Cesnik, Dominik Nabernik, Ludvik Ošlovnik in Anton Rus. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Julijan Šipek.

TOZD transport: predsednik delavskega sveta je Ivan Krof, njegov namestnik pa Stanko Steharnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Anton Steharnik, člani pa: Avgust Krivograd, Roman Stogart, Stanko Kotnik in Anton Cifer. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Jože Dornik, člani pa: Aleš Ranc, Ivan Perger, Jože in Alojz Hober. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Pavel Buhvald.

TOZD razvoj in raziskave: predsednik delavskega sveta je Stane Lenasi, njegov namestnik pa Gojko Melanšek. Predsednik komisije za gospodarjenje je Ferdo Medl, člani pa: Jože Gradišnik, Roman Pori, Jurij Pratkanar in Vida Voler. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Mihael Lotrič, člani pa: Ivica Hrastnik, Ivan Koren, Berta Pori in Slavka Gerdej. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Drago Horjak.

TOZD priprava proizvodnje: predsednik delavskega sveta je Alojz Krivograd, njegov namestnik pa Branko Junger. Predsednik komisije za gospodarjenje je Aleksander Ristič, člani pa: Franc Hirtl, Feliks Stumberger, Leopoldina Planšak, Alojz Korbar, Frančiška Zlof in Danilo Mihev. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Marjan Senica, člani pa: Marjan Blažič, Avgust Razgoršek, Jože Potočnik, Peter Dobrovnik, Radovan Savič in Vlado Sekavčnik. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Franc Tomaž.

TOZD komerciala: predsednik delavskega sveta je Ivan Ledinek,

njegov namestnik pa Franc Dobnik. Predsednik komisije za gospodarjenje je Jakob Konič, člani pa: Betka Krauberger, Angela Gracijsky, Adi Haiser, Anton Potočnik, Franc Dobnik in Anton Navodnik. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Alojz Pačnik, člani pa: Avgust Ravljan, Ivan Camlek, Nada Abraham, Monika Plestenjak, Erna Ott in Vlado Peruš. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Vlado Petrič.

TOZD kontrola kakovosti: predsednik delavskega sveta je Zvonko Skegro, njegov namestnik pa Jože Franc. Predsednik komisije za gospodarjenje je Mirko Pikalo, člani pa: Anton Letonja, Zdravko Jamer, Jerica Jamer in Janez Perman. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Ivan Večko, člani pa: Milan Pavič, Ivan Forstner, Silvo Ošep in Lojzka Kovačič. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Jože Zlof.

Delovna skupnost za gospodarjenje: predsednik delavskega sveta je Drago Kerbev, njegov namestnik pa Franjo Krivec. Predsednik komisije za gospodarjenje je Franjo Krivec, člani pa: Adolf Hanuš, Anton Vučko, Helena Burjak, Maks Pešl. Predsednik komisije za kadre in splošne zadeve je Janko Štimnikar, člani pa: Angela Juraja, Peter Prikeržnik, Ivica Švarc, Ela Stiegl. Predsednik komisije samoupravne delavske kontrole je Peter Grögl.

Delovna skupnost za finance in računovodstvo: predsednica delavskega sveta je Rozka Žagar, njena namestnica pa Tatjana Rožič. Predsednica komisije za gospodarjenje je Romana Zavodnik, člani pa: Anton Maklin in Franc Telcer. Predsednica komisije za kadre in splošne zadeve je Marta Igerc, člani pa: Anton Krebs, Jerica Kavtičnik, Marija Kušnik in Terezija Pepevnik. Predsednica komisije samoupravne delavske kontrole je Gabrijela Vehovar.

Delovna skupnost za kadre in splošne zadeve: predsednik delavskega sveta je Mirko Pristolič, njegov namestnik pa Janez Gorenšek. Predsednik komisije za gospodarjenje je Vlado Vališer, člani pa: Ivan Dretnik, Darinka Jakovleski, Berta Vidovšič in Alojzija Krivec. Predsednica komisije za kadre in splošne zadeve je Marija Pristovnik, člani pa: Beno Kotnik, Irma Fajmut, Anica Ristič in Ivan Lipovšek.

M. Planinšec

45000 t izdelkov več kot lani

V letošnjem gospodarskem letu bo tržišče dobilo iz proizvodnje Slovenskih železarn okoli 45.000 ton izdelkov več, kot jih je leta 1977. V tej povečani količini bo delež hladno valjanih trakov in pločevine okoli 28.000 ton, valjane žice okoli 7.000 ton, valjanih profilov 7.000 ton preostanek 3.000 ton pa so drugi proizvodi. Izvozne količine, če ne upoštevamo traktorjev iz železarne Štore, so ob koncu oktobra še vedno nižje kot

preteklo leto. Večja proizvodnja v letošnjem letu bo ostala v celoti za pokrivanje potreb domačega tržišča. Ob dobrem delu v naslednjih dveh mesecih bomo lahko navedenim podatkom po zaključku letošnjega leta primaknili še nekaj tisoč ton.

Proizvodni rezultati iz oktobra niso taki, da bi pomenili bistveno izboljšanje stanja za doseg leto načrtovanih ciljev, vendar so zadovoljivi. Nobeden izmed doseže-

nih rezultatov posebno ne izstopa niti ne zaostaja.

Proizvodnja surovega železa je bila zopet nad 19.000 ton in je bil linearni mesečni načrt presežen za 14%. Visok presežek je bil pri elektroplavžu v Štorah, saj znaša 28% in so sedaj na 89% izvršitve zbirnega načrta. V Železarni Jesenice so na plavžih izvršili mesečni načrt 111%.

Proizvodnja jekla je bila dosežena le 97%. Da bi dosegli letno načrtovano proizvodnjo, ni nobene možnosti več. Za dosego 800.000 ton bi morali izdelati v obeh preostalih mesecih rekordno količino jekla, za kar pa je malo upov. Letošnja proizvodnja jekla je po desetem mesecu še 2.400 ton večja, kot je bila v enakem času leta 1977. Mesečni načrt so izvršili oktobra na Jesenicah 92%, na Ravnah 103% in v Štorah 112%.

Blagovna proizvodnja je bila izvršena v železarnah 100% po zašluzi Železarne Štore, kjer so izdelali za prodajo okoli 1.200 ton več, kot znaša povprečna mesečna načrtovana količina. Njihova prekoračitev je ravno zadoščala, da je pokrila zaostanek Železarne Jesenice, kjer so izvršili mesečni načrt s 97%, in Železarne Ravne, kjer znaša izvršitev 99%.

Predevalci žice so izvršili mesečni plan proizvodnje 107%. Tožil je tokrat z najnižjim dosežkom 91%, v Plamenu znaša izvršitev 92% in v Verigi 96%. Vse primanjkljaje so pa s svojim presežkom mesečno načrtovane proizvodnje v oktobru pokrili v Žični, kjer so proizvedli 43% več. Skupen rezultat za SOZD Slovenije železarne je 100% izvršitve načrta blagovne proizvodnje.

Izvoz tudi oktobra v seštevku niti količinsko niti po vrednosti ni bil v okviru načrtovanja. Nad povprečno mesečno načrtovano količino so izvozili v Železarni Štore, v Plamenu in Verigi. Po vrednosti

izvoza so presegli 100% le v Verigi, in to za 63%.

Po vrednosti prodaje so prav vse delovne organizacije ustvarile višje vrednosti od načrtovanih. Rezultati blagovne proizvodnje so že nakazali, da bo tudi realizacija vrednosti prodaje ugodna.

Sorazmerno ugodnejši proizvodni rezultati pri proizvodnih višje stopnje predelave imajo za razumljivo posledico zelo dobro realizacijo. Tudi tiste delovne organizacije, ki niso dosegle poprečno načrtovane proizvodnje, so visoko presegle načrtovano vrednost prodaje. Železarne so dosegle 118% načrtovane vrednosti prodaje, predevalci žice 131% in skupen rezultat je 120%. V zbirnem rezultatu 10 mesecev zaostajajo za načrtom v Železarni Ravne za 4% in v Verigi 7%. Pred dvema mesecema so zaostajali v Železarni Ravne za nekaj več kot 5% in v Verigi za 16%. Po gibanjih v zadnjih mesecih lahko sklepamo, da se bosta tudi ti dve delovni organizaciji do konca leta še približali letno načrtovani vrednosti prodaje, pri vseh ostalih je praktično že gotovo, da bodo letni načrt eksterne realizacije dosegle in presegle. Zbirni podatek je sedaj 106%, proti realizaciji po 10 mesecih v preteklem letu je pa letošnja vrednost prodaje za četrtino višja.

Samo dva meseca sta še preostala v letošnjem letu. V vseh delovnih organizacijah so analizirali delo za preteklo obdobje. Povsod tečejo akcije za čim boljše izvrševanje načrta in nalog v preostalem času letošnjega gospodarskega leta. Čeprav nekatere naloge ne bodo izvršene in ne bodo doseženi vsi cilji, katere smo si odredili v letnem gospodarskem načrtu, pa lahko že sedaj ugotovljamo, da bodo rezultati boljši kot leta 1977 in da lahko pričakujemo ugodne poslovne uspehe.

Milan Marolt, dipl. inž.

Res je, da mnogo manj zavzeto razpravljamo o vseh tistih aktih, ki so nam 'odtujeni'. Teh aktov namreč ne uporabljamo vsak dan. Ko pa jih že začnemo izvajati po črki in duhu, nam zato tak normativni akt povzroča hude težave. Takole je: zavestna odločitev v prvi fazi nam lahko prihrani marsikako sklicevanje

Ivan Vušnik

na zavest v drugi fazi, ko dejansko nastopamo sami proti sebi. Ko se pojaviš kot potrošnik, sebe kot ustvarjalca popolnoma diskreditiraš. Kako pomembno je sprejemanje odločitev, nam pove zgodovina, mi se tega premalo zavedamo.

Kakorkoli se trudimo, da bi bil OD odvisen od dela, je to že vnaprej obsojeno na propad, kajti pri nas še vedno dobršen del OD sloni na dodatkih, ki z dejansko vložnim delom nimajo dosti skupnega.

Na področju delitve in pridobivanja OD je še mnogo nedograjena. Človek se davno prej spotakne ob delitev kot ob pridobivanje. Sicer imamo sporazum, kako naj bi dohodek pridobivali in ta naj bi tudi še naprej veljal, je pa treba vanj vtakati ekonomske dejavnike posameznih tozdov, česar še nimamo. Zato lahko trdimo, da naš OD ni odvisen od vložnega dela. Trenutna politična situacija pa spet ni taka, da bi bila obrnjena v prid delitve po delu, kar dobro ilustrira zadnji ukrep: vsem zaposlenim po eno grupo navzgor.

Zal je za železarno značilno, da je politično vzdušje slabo, kadar razpolagamo z večjim odstotkom nerazporejenega dohodka. Ko nam gre slabo, pa stvari še kar znamo urejati.

Bil sem v delegaciji za usklajevanje OD na nivoju železarne. Skoraj leto dni smo posvečali izredno pozornost pridobivanju in delitvi OD. Ko so se začeli kazati rezultati, so pa delo te delegacije povsem ovrgli zaradi ugotovitve, da bi za uresničitev po novem potrebovali mnogo večjo maso OD, kot smo jo po starem. Prepričan sem, da smo določene stvari dobro uskladili. Tega pa v nekaterih tozdih niso prav razumeli in so usklajene

ocentive izkoristili kar za splošen dvig OD, ne glede na vloženo delo. Poslovni svet se vabilom delegacije ni odzval. S tem je na neki način pokazal odklonilen odnos do našega dela, žal pa je tudi sindikat stal ob strani. Stalen stik z delegacijo je imela le delavska kontrola. Brez dvoma bo treba strokovno službo za OD okrepiti, če želimo da bodo utegnili našim predlogom prisluhniti oziroma, če želimo, da bodo OD taki, kot jih samoupravni sistem zahteva.

Pri delitvi dobička se pokaže človeška dvojnost. Rečeš si, da je to zato, ker med letom nisi kaj dobil, ko pa zahtevaš za vse enako, s tem priznaš, da nisi zaslužil, saj se sicer ne bi zavzemal za — vsem enako. To nima osnove v delu, kajti nemogoče je, da bi bil slehernikov prispevek povsem enak.

Socialni položaj delavca je predvsem stvar delovne sredine. Od nekaj sem proti, da se socialno ogroženim povišuje OD z raznimi dodatki. Bolj pošteno je, da delavca, ki si s svojim delom ne prisluži takega OD, ki bi mu zagotovil življenjski minimum, prestavimo na delovno mesto, ki mu to omogoča. Prijetnejši je tudi občutek človeka, da si zares s svojim delom ustvari znosne ekonomske pogoje, kot pa da je prepuščen dodatkom. Teh problemov pa služba, ki je iztrgana iz neposrednega delovnega okolja, ne more reševati. To lahko store delavci med seboj. S takimi zahtevami naj nastopijo pred svojim sindikatom. Seveda so primeri, ko se to ne da. Tam naj prevlada solidarnost, socialni čut, pač to, kar dela človeka človeškega.

VEČKRAT NAM NI JASNO, KAJ SPREJEMAMO, SPREJMEMO PA LE

Adi Zih, tozd stroji in deli:

»Samoupravljalna zavest je pri nas še na zelo nizki stopnji. Krivi za to gotovo niso delavci, ampak razne službe, ki so odgovorne za to, da bi pritegnile delavce k resničnemu samoupravljanju in bi znale ustvariti pravo vzdušje. Pogosto se dogaja,

Adi Zih

MNENJA DELAVCEV:

Izpiti naše samoupravljalne zavesti

Ni človeka, ki bi ga bila vselej sama dobrot, niti ni hudobneža, da bi se v njem nikoli ne zganilo kaj človeško toplega. Tako smo včasih komu strašno krivični, ker gledamo raje na svoj žep in lastno korist, tako se obnašamo tudi, ko gre za interese skupnosti. Morajo nas presneto dobro prepričati, preden se odločimo dati ali ne dati kaj za nas vse. Tu nekje se morda začneja samoupravljalna zavest. Najbrž je ne more prignati do najvišje stopnje noben zakon, nobena resolucija. Ta je ali pa je ni. Nekdo jo ima že od nekdaj, nekemu jo je dala resolucija, temu vzgoja, kdo je tudi sploh nima. Za razvoj našega sistema pa je vendarle hudo potrebna.

Sogovorniki so se razgovorili o vprašanih, kakšna je ta zavest, ko kaj sprejemamo, ko govorimo o OD, o razporeditvi čistega dohodka in ko zadevamo ob socialno problematiko.

BOLJ SE SPOTIKAMO OB DELITEV KOT OB PRIDOBIVANJE OD

Ivan Vušnik, tozd ETS:

»Praksa je najlepši odsev tistega, kar govorimo, da bi bilo dobro storiti. Zal se ob sprejemanju odločitev včasih premalo zavedamo odgovornosti. Kar nekam lahko miselnost in preveč zaupljivi smo do ljudi, ki sestavljajo sporazume, dogovore in sklepe. Zdi se nam nepotrebno poglobljati se v stvari, ki so jih napravili strokovnjaki. S tem pa dajemo možnost za nedodelane stvari. Tak primer je samoupravni sporazum o delitvi stanovanj. Po sprejemu ugotovljamo, da ne ustreza našim razmeram. Kdo si je ob sprejemu izprašal zavest, če je v pravilniku vse sprejemljivo in prav pa ali utegne akt ob izvajanju povzročiti razprave, v prihodnosti pa celo dolgoročno slabe posledice?

da nam ni čisto jasno, kaj, sprejemamo pa vendarle. Kasneje zaradi tega pride do nepotrebnih konfliktov, situacija se zaostri celo do prekinitve dela. Nas delavce jezi, ker ni objektivne razlage. Radi bi namreč vedeli za vse dobre in slabe strani, kadar se moramo o čem odločiti. Vrh tega so razlage nerazumljive. Želimo preproste besede, da bodo razumljive tudi manj izobraženemu delavcu, ne pa da nas krmijo s številkami in tabelami. Dogaja se, da delavec dokončno razume neko reč šele, ko ga useka po žepu ali kako drugače.

Res bi bilo lepo, če bi se OD delili po uspešnosti dela, torej po znanem načelu delitve po delu, kar pri nas še ni postalo praksa. Zdi se, da je do tega še dolga pot, saj ponekod je še čisto tako kot pred desetimi leti. Tu mislim na organizacijo dela, ki je pri nas sorazmerno slaba.

Boli, ko človek vidi v špediciji stati stiskalnice, seveda neprodane. Nam pa pravijo, da plan pač ni dosežen ali da smo ga komaj dosegli. Mislim, da bi morali to urejati s prodajno službo. Če v prodaji dobro delajo, naj jih ustrezno nagradijo, kajti naš OD je od tega dela odvisen. Mi lahko delamo kot živine, plače pa bomo imeli slabe, če ne bo nihče prodajal naših proizvodov. Res je tudi, da smo glede OD že veliki egoisti. Včasih, ko kak mesec dobiš malo boljše plačo, ti je kar nerodno pokazati to sodelavcu za sosednjim strojem, ker se ne bo vprašal, zakaj ima on manj, ampak zakaj imaš ti več.

Pri nerazporejenem dohodku pa menim, da bi nekaj malega že morali razdeliti delavcem, sem pa tudi za razvoj kraja, odpiranje novih delovnih mest, nikakor pa ne za odtok kapitala v druge občine.

Socialni položaj posameznikov je stvar, ki se tiče nas vseh. Če živimo v samoupravni socialistični družbi, moramo tudi vse probleme, ki se v tej družbi porajajo, skupno reševati. Najlepše bi bilo, če bi bil osebni dohodek posameznika tak, da bi nihče ne bil ogrožen.

Občudujem človeka, ki dela sam za štiričlansko družino in živi v trisobnem stanovanju s povprečno plačo.

ZA DOBRO SAMOUPRAVLJANJE UPORABLJAJMO SLOVENSKI JEZIK

Anton Knez, ETS:

»Samoupravljalna zavest naj bi se kazala že takrat, ko se začnemo za nekaj dogovarjati, ko sklepamo ali sprejemamo sporazume. Stvari naj bi že ob tem dozorele do te mere, da bo jasno, kaj gre v razpravo, kaj od česa pričakujemo in česa ne. Za pravo in resnično samoupravljanje še nismo zreli, kajti premalo se zavedamo odgovornosti, ki nam jo sistem samoupravne družbe nalaga. Včasih imamo kar preveč pasiven odnos do razvoja samouprave. Morda tudi zato, ker običajno ni posluha za predloge, ki jih dajemo na podlagi razprav. Človek dobi najprej občutek, da so stvari diktirane. Ko pa se to ponavlja, temu celo začnjenja verjeti. Druga plat je v tem, da so razlage površne in sprejeti jih moramo pa kar na

Anton Knez

hitro in pod ‚mus‘, ker se bo sicer zgodilo to in ono. Vzdušje med delavci bi bilo boljše, če bi jih o vsem obveščali sproti, natančno in direktno. Ne pa da se ovinkari pa prikriva. Naj odgovorni naravnost povedo: to in to bomo s sporazumom pridobili, to pa izgubili. So celo smešne situacije, ko že ob razlagi prihaja do protislovij. Račun se pa izteče v to, da delavec ne ve, pri čem je. Za dobro delo v samoupravljanju naj bi rabili svoj — slovenski jezik. Govoriti v tujkah manj izobraženemu delavcu je isto, kot če bi od njega zahtevali, naj razume kitajščino, ki se je ni nikoli učil. S številkami je podobno. Številka je hladna, mrtva, ne pojasni pravega stanja, zato naj bi jih uporabljali čim manj. To ljudi odbija in njih samoupravljanje se največkrat začne in izteče v dviganje rok.

Če kaj sproži burno razpravo, je to delitev OD. Kritike lete na vse strani, nihče ni zadovoljen, vsak ima premalo. Ko pa je treba na zboru delavcev to reševati po samoupravni poti — vse politične. Zakaj se ljudje tam ne oglašajo? Po sebi vem, da iz bojazni pred nadrejenimi. To so ostanki stare miselnosti, ki pa je vendar še globoko v ljudeh, čeprav je danes delavec-samoupravljalca zaščiten ko kočevski medved.

To, da ima vsak rad denar, drži. Pri razporejanju čistega dohodka se to lepo vidi. Seveda bi ga morali po samoupravni zavesti razdeliti v skladu z družbenimi potrebami. Nekaj pa dati tudi delavcem. Odgovorni naj bi pa stvari utemeljili prepričljivo, ne pa s kakimi grožnjami. Kot pravi kmet: najprej je treba zemljo pripraviti, potem šele jo obdelovati. Danes vsak vidi najprej sosedovo sklado, nazadnje šele svojo. Če torej vidimo, da si sosedji delijo, ki so vrh tega negospodarska organizacija, je nemogoče pričakovati, da se bomo sami temu odrekli, če smo pa ravno mi tisti, ki smo ustvarili sredstva, ki si jih oni delijo.

Vsaka družba ima revščino, socializem pa naj bi to učinkovito razrešil. Dohodek posameznika bi morali uskladiti, tako da ne bo nikomur ogrožen življenjski standard. Da pa bi to dosegli, moramo prav ovrednotiti delo ljudi, ki so v najslabšem socialnem položaju.

Vzemimo primer čistilk. Gotovo je, da nima vsaka čistilka dela za osem ur. Z organizacijo dela, ki bi morala biti zares dobra, bi njen OD rešili tako, da bi bila štiri ure čistilka, druge štiri ure pa bi delala kaj drugega. Pridobila bi ona in delovna organizacija. Sistem bomo tudi bolj utrdili, ko bomo kot družba tem ljudem omogočili znosno življenje.

NA NAPAKAH SE PREMALO UČIMO

Jože Gruđen, DS KSZ:

»Samoupravljalna zavest bi se morala pokazati že v fazi pripravljanja samoupravnih odločitev, torej prej, kot jih sprejemamo. Kazala naj bi se v sodelovanju in predlaganju najustreznejših ukrepov in rešitev. Pri nas pa je že kar navada, da mnogo stvari gre mimo in se ob tem obnašamo povsem neprizadeto. Če pa se že vključimo v razpravo, to navadno ni naša notranja želja, ni naša potreba. Največkrat potem to izkazujejo v obliki odkritega nezadovoljstva ali ignoriranja določitev, ki smo jih sami sprejeli. Vzrokov je več, osnovni pa še vedno neosveščenost, pomanjkljivo znanje in morda še vedno nezadovoljivo informiranje — delavcu največkrat ni na razumljiv način predložena problematika niti pomen aktov, ki jih sprejema.

Ugotovitev, da se navadno aktiviramo šele tedaj, ko ugotovljamo napake, ki smo jih prej zagrešili, je povsem pravilna. Takih napak je bilo pri nas storjenih precej, vendar tako pridobljenih izkušenj še vedno ne znamo na ustrezen način uporabiti. Posledice takega obnašanja vsi poznamo. Na tem področju svoje vloge niso opravičile predvsem delovne skupine, šepajo pa

Jože Gruđen

tudi delegatski odnosi, saj delavci v glavnem za svojo funkcijo niso dovolj usposobljeni. Z družbenopolitičnim in ekonomskim izobraževanjem za te samoupravljalne strukture pa bo tudi na tem področju narejen korak naprej.

Razprav o delitvi OD je bilo zadnje čase na vseh nivojih veliko, morda celo preveč. Tudi za-

nimanja za sistem, po katerem bo posameznik nagradjen za svoje delo, ne manjka. Jasno da je področje OD izredno občutljivo, da je težko najti in spraviti v življenje sistem, ki bi bil najpravičnejši in obenem tak, da bi vse delavce zadovoljil. Zakaj toliko razprav je težko reči, mislim pa, da sedanji sistem verjetno ni najboljši, da je bilo v preteklem obdobju storjenih precej napak, da se je marsikje ocenjeval bolj delavec kot delo itd. In posledica tega je, da sedanji sistem vzbuja pri ljudeh nezaupanje, občutek nepravilnosti. Se vedno se po osebnem dohodku ne da razlikovati slabega od dobrega delavca. Dejal bi celo, da je sedanji sistem stimuliranja motiviral nedelo. Seveda to ne pomeni, da je današnji sistem delitve OD slab, le dograditi ga bo treba. Gotovo noben sistem delitve OD ne bo zadovoljil vseh naših želja. Ljudje smo pač različni, v nas je vedno prisotna neka zavist, nevoščljivost, 'tekmovalni duh' in podobno, te lastnosti pa pogosto ne omogočajo realnega presojanja. Po drugi strani postajamo tudi vse bolj potrošniška družba in kot člani te družbe hočemo živeti nad realnimi možnostmi.

Vsekakor OD v železarni niso majhni, sploh če svoje plače primerjamo s plačami v družbi v drugih DO. Potreben je le sistem, ki bo motiviral delo, seveda v normalnih mejah, izogniti pa bi se morali pretiranemu izpostavljanju socialne komponente na tem področju, saj to vodi v uravnilovko.

Socialni primeri so in bodo. Razlike so največkrat odraz delitve po delu, različne produktivnosti, pristopa do dela itn., vzroki so objektivni, a tudi subjektivni. V železarni poznamo precej oblik solidarnosti, saj upoštevamo socialno stanje tako pri dodeljevanju stanovanj, pri štipendiranju itn. Seveda pa ne bi bilo prav, če bi to problematiko obravnavale samo ustrezne komisije. Del odgovornosti nosimo vsi, saj takšni ljudje živijo med nami in njihove razmere najbolje poznamo. Dolžnost nas vseh je, da socialno ogroženim pomagamo.

Na velikem izpitu pa je naša zavest tudi pri solidarnostnem delu. Eni ga doživljajo kot prisilo in ne kot potrebo pomagati tistim, ki so doživeli kakšno nesrečo. Odraz takšnega 'razumevanja' je predčasno zapuščenje dela pa tudi negativni komentarji niso redki. S takim (na srečo redkim) ravnanjem pa izpita najbrž ne bi opravili.

Zlatka Strgar

MODROSTI

Tisti, ki ne povečuje svojega znanja, ga zmanjšuje.

Hillel

Za neukega je starost zima, za učenega čas žetve.

Judovski rek

Slišimo in razumemo samo to, kar že na pol vemo.

Thoreau

Znanje za dobro samoupravljanje

Razširitev in poglobitev človekovega znanja je prvi pogoj za napredek posameznika in družbe. Izobraževanje se je vse do sredine tega stoletja omejevalo le na mlade generacije in je bilo v vseh osnovnih principih namenjeno otroku in njegovim potrebam. Šele v zadnjih desetletjih je zaradi ogromnega znanstveno-tehničnega, ekonomskega in političnega napredka postalo očitno, da v šolski fazi življenja — ne glede na dolžino trajanja te faze — ne moremo pridobiti zaključene obče in strokovne izobrazbe, ki bi zadoščala za uspešno opravljanje mnogovrstnih funkcij. Se posebno se potreba po neprestanem izpopolnjevanju kaže v naši samoupravni socialistični družbi, kjer od našega človeka ne zahtevamo samo dobrega delavca — strokovnjaka, ampak tudi dobrega samoupravljalca. Dober samoupravljalca je lahko le tisti, ki ima široko znanje o samoupravljanju, gospodarjenju in o celotnem družbenopolitičnem in ekonomskem dogajanju v naši družbi. Iz pomanjkanja takega znanja izhaja na eni strani nezainteresiranost in pasivnost samoupravljalcev, na drugi strani pa občutek nemoči, kar pa lahko privede do konfliktnih situacij in do oddaljevanja od smotrov razvoja naše družbe. Za uvedbo sistematičnega družbeno-ekonomskega in političnega izobraževanja naših delavcev so se zavzemali vsi letošnji kongresi. Iz sklepov je razvidno, da težimo k takšnemu usposabljanju in izobraževanju, ki bo omogočilo konkretno družbenopolitično delovanje, oblikovanje vsestranske socialistične osebnosti in uresničevanje interesov delavcev in delavskega razreda.

S takšnim namenom bomo tudi v železarni Ravne začeli z družbeno-ekonomskim in političnim izobraževanjem, ki se bo začelo v decembru in bo v prvi fazi zajelo naslednje strukture:

- predsednike delavskih svetov in komisij za gospodarjenje,
- vodje zborov delovnih ljudi in delovnih skupin,
- delovodje in druge organizatorje dela,
- člane komisij samoupravne delavske kontrole.

V drugi fazi bomo zajeli v izobraževanje tudi ostale strukture.

Program, ki smo ga sestavili skupaj z marksističnim centrom na Ravnah, obsega področja družbeno-ekonomskih in političnih tem ter teme iz kadrovske in socialne politike. Za vsako strukturo bo program izobraževanja trajal 15 ur in ga bomo izvedli v štirih popoldnevih. Po vsakem predavanju, ki bo trajalo eno uro in 20 minut, bo razprava s predavateljem. Ob koncu seminarja pa bo širša razprava, ki se bo navezovala na podane teme. Na to razpravo bomo povabili tudi tiste sodelavce, s katerimi bodo udeleženci izobraževanja želeli razpravljati.

Programi so sestavljeni, s predavatelji smo dogovorjeni, za uspeh načrtovanega izobraževanja pa je zelo pomemben dejavnik tudi motivacija udeležencev, zato bodo morali samoupravni organi, družbenopolitične organizacije v posameznih tozidih oziroma delovnih skupnostih predhodno motivirati udeležence, jih prepričati, da je tako izobraževanje potrebno tako za posameznika kot za celoto, ker noben udeleženec tega izobraževanja ne bi smel čutiti kot prisilo.

Ana Pavše

Sklepi in stališča

15. seje delavskega sveta Železarne Ravne z dne 20. novembra 1978

1. Center za razvoj samoupravljanja in informiranje se zadolžuje, da do naslednje seje delavskega sveta pripravi poročilo, kateri samoupravni splošni akti so bili sprejeti na nivoju sozda, delovne organizacije in tozdov. Na naslednji seji mora tudi poročati, do kdaj bodo lahko pripravljene čistopisi sprejetih samoupravnih aktov in posredovani tozdom oziroma delovnim skupnostim.

2. Na predlog odbora za gospodarjenje in sklepa komisije za gospodarjenje TOZD jeklarna se sklene, da se Antonu Bertalančiču ne dodeli nagrada za racionalizacijski predlog »zmanjšanje konice elektro energije«.

3. Ugotovi se, da je v vseh tozidih in delovnih skupnostih Železarne Ravne prek delegatov delavskih svetov sprejet pravilnik o knjigovodstvu. Veljati prične z dnem sprejema tega sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1978 dalje.

V TOZD Kovinarstvo Ljubno še ni izveden postopek sprejema pravilnika. Ker v tem tozdu računovodstvo in knjigovodstvo vodi

jo samostojno, to nima vpliva na sprejem in uveljavitev pravilnika, kot je navedeno, ker ga sprejemajo ločeno samo TOZD Kovinarstvo Ljubno.

Delovna skupnost za gospodarjenje koordinira delo z delovno skupnostjo za finance in računovodstvo na področju ureditve medsebojnega usklajevanja pri knjigovodstvu.

4. Sprejme se pravilnik o inventuri (popis) sredstev in njihovih virov. Veljati prične z dnem sprejema tega sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1978 dalje.

5. Potrdi se izvedba popisa osnovnih sredstev in zalog v počitniškem domu Portorož na dan 6. 11. 1978, popisa zalog nedokončane proizvodnje, polproizvodov, gotovih proizvodov in zalog na konsignaciji s stanjem na dan 30. 11. 1978, popis terjatev in obveznosti in finančnih sredstev na dan 31. 12. 1978.

6. Na osnovi določil iz IX. poglavja samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo Železarno Ravne se določa

za opravljanje gotovinskega poslovanja za temeljne organizacije in delovne skupnosti s sedežem v občini Ravne blagajna delovne organizacije.

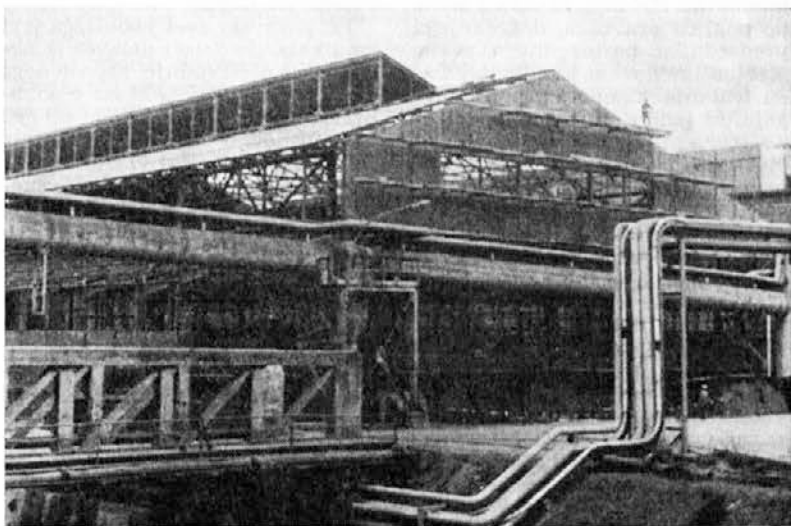
Blagajna vodi za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti en blagajniški dnevnik, s tem da se vsi prejemki in izdatki evidentirajo po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, prek računališke obdelave pa se dobijo prometi in stanja po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Odgovorni delavec blagajne je dolžan gotovino, ki jo prejme v posameznem dnevu, vplačati isti

razmerjih TOZD pri pridobivanju dohodka in razporejanju skupnega prihodka ter predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega dohodka.

Oba predloga se dajeta v javno razpravo delavcem tozdov s predlaganimi dopolnitvami komisij za uresničevanje zakona o združenem delu tozdov in delovnih skupnosti ter komisije za uresničevanje zakona o združenem delu v Železarni Ravne.

Po javni razpravi delavci sprejmejo oba sporazuma z osebnim izjavljanjem — glasovanjem na zborih delavcev tozdov. Rok skle-

Nova kovačnica pod streho

dan oziroma najpozneje naslednji dan na žiro račun posamezne temeljne organizacije ali skupnosti.

Za gotovinska izplačila se določa blagajni delovne organizacije za leto 1978 blagajniški maksimum v višini 5000 (pet tisoč) dinarjev.

Blagajniško poslovanje se mora opravljati po določenih odredbe o blagajniškem maksimumu in plačevanju z gotovino.

7. Razpiše se referendum o sklenitvi sprememb in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenske železarne za dne 4. 12. 1978. Referendum se izvede v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Železarne Ravne. Izvede ga koordinacijska komisija, v katero se imenujejo: Bojan Lesjak za predsednika, Edo Kričej za namestnika predsednika, Janko Dežman za tajnika, Franc Leskošek, za namestnika, Jože Jurak, za člana in Marija Pristovnik za namestnika. Naloge te komisije so določene v pravilniku o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja.

8. Železarna Ravne sprejema samoupravni sporazum o združevanju v poslovnih skupnostih za medsebojno plansko poslovno sodelovanje v pregledanem besedilu. Za delegata v skupščino se imenuje Antona Potočnika, za namestnika pa Franca Godeca, oba iz TOZD komerciala. Za podpis o pristopu k omenjenemu samoupravnemu sporazumu se pooblašča Antona Potočnika.

V koordinacijski odbor se imenuje kot delegat Ferdo Gnamuš, za namestnika pa Rudi Orešnik, oba iz TOZD komerciala.

9. Določi se predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih

nitve javne razprave in sprejema sporazumov je 20. 12. 1978.

10. Ugotovi se, da so v vseh tozidih in delovnih skupnostih Železarne Ravne delavci obravnavali rezultate ter prek delegatov delavskih svetov sprejeli rezultate dela delavcev temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne Ravne v 9 mesecih leta 1978. Ker so ob informaciji o periodičnem obračunu posamezni tozdi imeli določene pripombe in vprašanja, morajo pristojne strokovne službe za vse pripraviti in posredovati ustrezne odgovore.

Delovna skupnost za finance in računovodstvo mora za razpravo v tozidih in delovnih skupnostih pripraviti predlog delitve ostanka dohodka na podlagi prognoze 10-mesečnih rezultatov poslovanja.

Delavski svet zadolžuje poslovodni svet in kadrovsko službo, da takoj ukreneta vse potrebno, da se služba za sistem OD kadrovske okrepi.

11. Ugotovi se, da delavci vseh tozdov in delovnih skupnosti sprejemajo cilje in poslovno politiko uresničevanja srednjeročnega plana v letu 1979.

12. Ugotovi se, da je v vseh tozidih in delovnih skupnostih Železarne Ravne prek delegatov delavskih svetov sprejet skupni načrt naložb v osnovna sredstva za leto 1978.

13. Ugotovi se, da so delavci vseh tozdov in zborih sprejeli samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo turistično-rekreacijskega centra Ivarčko jezero na Ravnah na Koroškem, razen TOZD kalilnica Ravne, kjer ni bil sprejet z zadostno večino glasov, in TOZD Kovinarstvo Ljubno, ki ji omenjeni samo-

upravni sporazum ni bil predložen.

Delavski svet priporoča TOZD kalilnica Ravne, da predloženi samoupravni sporazum še enkrat obravnavajo na zborih in sprejmejo ustrezen sklep o sprejemu sporazuma.

Delavski svet zadoljuje pristojne strokovne službe, predvsem pa delovno skupnost za finance in računovodstvo, delovno skupnost za gospodarjenje in TOZD pravico proizvodnje, da uredijo vse potrebno, da se sanira stanje v TOZD kalilnica.

14. Za predsednika poslovnega sveta Železarn Ravne delavski svet imenuje za naslednje mandatno obdobje Franca Faleta, po poklicu pravnik, dosedanji predsednik poslovnega sveta. Ker bo imenovani kandidat v času trajanja mandata izpolnil pogoje za polno starostno pokojnino, mora pravočasno sporočiti delavskemu svetu svojo odločitev o nameravani upokojitvi.

15. V svet Šolskega centra Ravne se imenujeta kot člana za naslednjo mandatno dobo Ana Pavše-Retko in Dušan Stojčič.

16. Razpišejo se nadomestne volitve za delegate delavskega sveta SOZD Slovenske železarnice z dne 4. 12. 1978. Za izvedbo volitev se imenuje komisija, v katero se imenuje: Bojan Lesjak za predsednika, Edo Kričej za namestnika predsednika, Janko Dežman za tajnika, Franc Leskošek za namestnika, Jože Jurak za člana in Marija Pristovnik za namestnika. Na zborih delavcev se

določi kandidat, ki ga predlagajo sindikalne organizacije Železarn Ravne po opravljenem predhodnem postopku.

17. Delavski svet potrjuje tolmachenja nekaterih določb 3. člena pravilnika o stanovanjskih razmerjih, ki ne pomenijo spremembe pravilnika, ampak tolmachenje določb, ki delavcem niso bile popolnoma razumljive.

18. Zadoljuje se predsednik poslovnega sveta, da na naslednji seji poroča odboru za družbeni standard in stanovanjske zadeve, zakaj ni možna prisilna izselitev delavca Gradisa, ki se je nasilno vselil v stanovanje, do katerega ima razpolagalno pravico Železarna Ravne.

19. Delavski svet pooblašča svet sindikata, da določi delavca iz neposredne proizvodnje, zaposlenega v TOZD kovačnica, ki bo v soboto, 25. 11. 1978, simbolično otvoril novo osnovno šolo na Javorniku, tako da bo prerezal vrvice.

20. Do naslednje seje delavskega sveta mora poslovodni svet pripraviti predlog lokacije za postavitev kipa maršala Tita v upravni zgradbi železarnice.

21. Pristojna strokovna služba mora do naslednje seje odbora za kadre in splošne zadeve pripraviti pojasnilo o tem, kdo je dal nalog za plačilo računa v zvezi s stroški gostovanja folklorne skupine Ravne na Poljskem. O tem mora predsednik odbora za kadre in splošne zadeve nato poročati delavskemu svetu.

M. Planinšec

Njihova govornica so roke

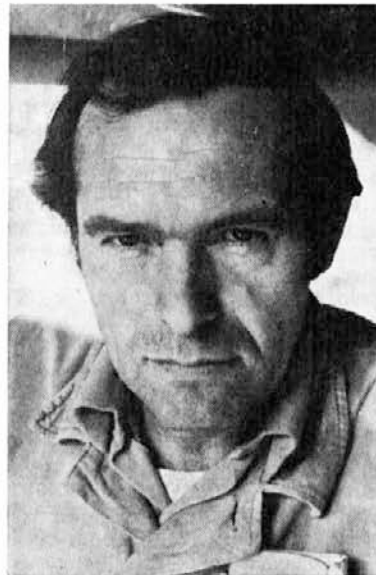
Med odgovornostjo in odgovornostjo je velika razlika, saj ima, denimo, ravnatelj TOZD drugačno odgovornost kot delavec ob stroju. Potrebna sta nam pa oba, brez njiju si ne moremo zamišljati proizvodnje, napredka, niti samoupravljanja. Tako govorimo zdaj o teh delih, drugič o drugih, tokrat pa o žerjavovodjih.

V ČISTILNICI

Kdor je že bil v čistnici, ve, da ti hoče zaradi zračne zavese pri vходу odnesti glavo. To je kot nekakšno opozorilo, da se nikar ne nadejaj vstopiti v čist in svetel obrat, ker to ni, pač pa se ti noge ugrezajo v prah, oko pa sprva le s težavo loči obraze od železa. V ušesih zaboli na stotine pomešanih glasov, ki prihajajo nenehno iz strojev, železa, ljudi. »Mojster« se zamisli, ko ga prosim, če bi lahko govorila z enim od žerjavovodij, ker je dela veliko in če žerjavi ne drdrajo vsak hip po progah, pomeni vsaka minuta zastoj v delu. Pa se le odloči in tako se znajdeva s tovarišem Mihom Vnukom v njihovi sejni sobi. Tudi njej prah ne prizanesa, zato pa je vsaj sonce tu.

Miha Vnuk že dvajset let vozi žerjav v čistilnici in se prav dobro spominja težkih delovnih pogojev v tistih letih, ko še ni bilo odpraševalnih naprav, kabine žer-

javov so bile odprte, delali so vse sobote in nedelje. Vse to se je zdaj spremenilo, čeprav nobena naprava ne požre toliko prahu kot si zaposleni želijo, in četudi so sobote pa nedelje zdaj proste, je vendarle še vedno težko priti iz čistilnice v kak »boljši« obrat. V vseh dvajsetih letih pa je ostala nespremenjena odgovornost do dela. Treba je biti vsak dan osem

Miha Vnuk

ur zbran, pozoren. Delo zahteva iznajdljivost, saj so bremena kaj različna po obliki, in ne gre, da bi se z vsemi enako ravnalo. Dobro mora poznati potek dela, da lahko sam odnese tovor na ustrezen kraj, posebej, ko pridejo novinci in še ne vedo prav, kako je treba »seliti« proizvod od stroja do varilca in od tod še kam.

Prah je že zdavnaj tako počrnil šipe kabine, da ni mogoče videti človeka v njej, njemu pa je spet težje kot onim spodaj, kajti ves prah se dviga v zrak. A to še ni vse; po ves dan žerjavovodji udarja v oči slepeča svetloba, ki nastane pri varjenju, varilcev pa je v čistilnici dosti. Ne zdi se jim prav, da so jim prisodili 6. okolje namesto 7., kakor so prepričani, da zaslužijo. Miško, tako mu pravijo sodelavci, v vseh letih še ni zagrešil kakšne večje delovne nezgode in — ali ni prav s tem najbolj izražena njegova odgovornost do dela?

K PETTONCU V MEHANIČNO

Z delovodjem žerjavovodij za TOZD industrijski noži, ki mi je mimogrede povedal, da so plače žerjavovodij prenizke, sva poiskala **Elizabeto Plešej** v mehanični.

To je energična ženska, ki zna povedati vsakemu, kar mu gre, tudi za ceno zamere. Delo, pravi, je naporno. Človek mora biti nenehno zbran, do kraja previden, ne le do ljudi, tudi do bremena. Skoraj veličastno je pogledati, kako dviga izgotovljen valj, toda bržčas se ona pri tem ne počuti niti malo veličastno, kakor se niso tisti, ki so mu dajali dokončno podobo, kajti, če se tak tovor poškoduje, pomeni to milijonsko škodo. Plešejeva ves čas stoji v kabini, pravi, da drugače preprosto ne more voziti, ker menda tudi kosila ne skuhaš sede. Enako kot Vnuku se godi njej zaradi varjenja. Vid se ji je že precej

poslabšal in čeprav je ta hala neprimerno svetlejša od čistilnice, je vendarle zrak nekam meglen, zato vidljivost slaba, ropot pa kakor po vseh naših obratih.

S plačo ni zadovoljna, še malo pa se ne strinja s tem, da morajo žerjavovodje nositi težke delovne čevlje, ker jim v kabinah res nima kaj pasti na noge, da ne dobijo mleka, čeprav delajo v isti hali, le nekaj metrov nad drugimi delavci, ki ga dobijo. Vanje pa puhti tudi vsa »svinjarija« od spodaj.

Elizabeta Plešej

Tako je torej s temi ljudmi, ki dvigajo tudi po 20-tonski bremena in jih smrtno resno prenašajo z enega na drug konec, nimajo s kom klepetati, ker bi morali vražje kričati, če bi se hoteli slišati v tem hrupu. Njihova govornica so roke, oči pa bedijo nad vsem, kar spodaj leze ali stoji.

Zlatka Strgar

Zmogljivost in izkoriščenost delovnih sredstev

Ob akciji Komunistične »človek, znanje, produktivnost« bi rad torkrat spregovoril o delovnih sredstvih s poudarkom na konkretni TOZD. Delovna sredstva so eden od treh osnovnih elementov proizvodnje. So pripomočki, s katerimi človek ustvarja za življenje potrebne dobrine. Zmogljivost ali kapaciteta delovnih sredstev je sposobnost le-teh, da opravijo v določenem času določeno število delovnih operacij in s tem ustvarijo določen delovni učinek.

Zmogljivost delovnih sredstev je odvisna:

- od stopnje moderniziranosti,
- od stopnje izrabljenosti in
- od skupne kapacitete oz. njihove obratovalne zmogljivosti.

Normalno domnevamo, da sodobnejša tehnologija pomeni večjo proizvodno zmogljivost. Vendar ni dosti, da samo nabavimo sodobno tehniko, stroje in naprave, temveč je osnovno, da se ta tehnika in tehnologija pravilno in

popolno izrabi, stalno izpopolnjuje in uspešno vzdržuje. Današnji razvoj tehnike in tehnologij je hitrejši kot dejansko zastaranje obstoječih sredstev za delo v delovnih organizacijah in tako lahko postanejo obstoječa sredstva zavora za hitrejšo rast delovne organizacije.

Stopnja izrabljenosti ni identična s stopnjo odpisov osnovnih sredstev po knjigovodstvu. Knjigovodski odpisi so skoraj zvečinoma časovni, hkrati pa se nanašajo na skupine osnovnih sredstev. Dejanska izrabljenost pa je lahko večja ali manjša, odvisno od tega, v koliko izmenah deluje delovna organizacija ali posamezni proizvodni agregati ter od vzdrževanja delovnih sredstev.

Obratovalno zmogljivost moremo izraziti kot maksimalno, minimalno ali optimalno zmogljivost delovnih sredstev. Maksimalna zmogljivost pomeni zgornjo mejo tehničnih sposobnosti danega delovnega sredstva v časovni enoti.

Te zmogljivosti ne moremo do-
seči v praksi zaradi rednih pre-
kinitev v času odmorov in pri-
prav na obratovanje ter zaradi
potrebe po vzdrževanju. Za de-
lovno organizacijo ni važna samo
optimalna, temveč tudi minimal-
na zmogljivost posameznih sred-
stev, da bi lahko odločali o ko-
operaciji oziroma o lastni proiz-
vodnji glede na gospodarnost po-
slovanja. Določenih vrst delovnih
sredstev namreč sploh ni mogoče
izkoristiti pod določeno mejo, pri
drugih je to sicer mogoče, vendar
negospodarno.

Oglejmo si zmogljivost in izko-
riščenost delovnih sredstev kon-
kretne TOZD, in sicer TOZD stro-
ji in deli. Ta je imela v letošnjem
letu precejšnje težave z dosega-
njem planirane proizvodnje in bi
zato bilo zanimivo vedeti, ali ima
TOZD kaj notranjih rezerv za
dvig produktivnosti dela.

Stopnja moderniziranosti de-
lovnih sredstev TOZD je razvidna
iz tabele 1.

Tabela 1: Prikaz starosti strojev
TOZD stroji in deli

Starost strojev v letih	Število strojev	% števila strojev
do 5	51	35,4
6—10	20	13,88
11—15	31	21,53
16—20	8	5,5
21—25	—	—
26—30	2	1,38
31—35	16	11,1
36—40	16	11,1
Skupaj:	144	100

V analizi starosti ni zajeto sta-
nje v orodjarni, ker sem predvi-
deval, da bo ta kmalu postala sa-
mostojna TOZD.

Tako sem upošteval le 144
strojev, katerih poprečna starost
znaša 14,4 leta. Iz tabele 1 je raz-
vidno, da ima TOZD še precej
starih strojev, katere je treba za-
menjati z modernejšimi in bolj
produktivnimi. S starostjo strojev
je v tesni povezavi tudi stopnja
izrabljenosti, saj je razumljivo, da
je star stroj bolj obrabljen kot
nov in je zato tudi manj produk-
tiven. V teku uporabe in v času
trajanja delovnih sredstev prihaja
namreč do določenih sprememb
lastnosti le-teh, kar ima za posledico
zmanjšanje možne kapacite-
te in povečane zahteve za vzdrže-
vanje njihove uporabne vredno-
sti. S pravočasno in kvalitetno
nego strojev lahko zelo povečamo
njihovo življenjsko dobo, zmanj-
šamo pogostnost in dolžino izpa-
dov ter jamčimo za nepretrgano
in ceneno proizvodnjo.

Kar se tiče izkoriščenosti kapaci-
tet, so te v TOZD stroji in deli
bile v letu 1977 izkoriščene le
okoli 64%. Stopnjo izkoriščanja
kapacitet delovnih sredstev sem
dobil na osnovi razmerja med vi-
šino stvarnega obratovanja na-
prav in višino možnega obrato-
valnega časa. Pri vrednotenju
stvarnega obratovalnega časa sem
izhajal iz planiranih ur obratova-
nja naprav, katere sem delil s po-
prečnim doseganjem norm. Možni
obratovalni čas pa sem dobil tako,
da sem od teoretičnih vgrajenih
kapacitet, ki predstavljajo produk-
tivistični del dneva v letu in
štela ur v dveh izmenah, odštel
družbeno pogojene vplivne dejav-
nike (nedelje, proste sobote, praz-
nike, odmor in malico). Na tak-
šen način dobljena stopnja izko-
riščanja delovnih sredstev je zna-
šala v lanskem letu 0,644.

IZ STOPNJE IZKORIŠČENO-
STI KAPACITET VIDIMO, DA
IMA TOZD STROJI IN DELI
PRIBLIŽNO 36% OBRATOVAL-
NIH UR NEIZRABLJENIH.

Posebno zanimivo pri tem je,
da prodajna služba marsikdaj odklanja
(po predhodni konsultaciji
s pripravo dela), s finančnega
stališča zelo ugodna naročila za
usluge, zaradi prezasedenih kapaci-
tet.

Zaradi nizke stopnje izkorišče-
nosti kapacitet pa imamo tudi vi-
soke stroške poslovanja, nizki do-
hodek ter smo nazadnje nekonku-
renčni na zunanjih tržiščih.

Na optimalno izkoriščanje kapaci-
tet vplivajo širina proizvod-
nega programa (asortiment) ter
časovno razporejene zahteve za
posamezne vrste proizvodov. Pe-
ster asortiment povzroča večkratno
prekinjanje proizvodnih cik-
lov, različno časovno angažiranje
kapacitet, nastajanje medfaznih
skladišč ipd., kar vse vpliva na
zmanjšanje dejanskih zmogljivo-
sti in na povečanje stroškov pro-
izvodnje.

Ko proučujemo tendenco giba-
nja stroškov glede na izkoriščanje
kapacitet, ugotovimo, da je njio-
va skupna krivulja takšna, da do-
sežemo pozitiven rezultat na do-
ločenem intervalu izkoriščanja
kapacitet, zato moramo iskati op-
timum v tem intervalu oz. uskla-
diti proizvodnjo in prodajo, tako
da ne bo izven meja tega inter-
vala. Za hitro oceno najnižje
stopnje izkoriščanja kapacitet, ko
so prihodki enaki odhodkom, upo-
rabimo metodo analize kritične
točke.

(Se nadaljuje)

Aleksander Jug

Analiza krajevnega samoprispevka v KS Ravne na Koroškem

Za uvedbo štiriletnega krajevnega samoprispevka na območju naše
krajevne skupnosti, in to za naselja in zaselke: Zelen breg, Tolsti
vrh, Stražišče — del, Dobrije, Koroški Selovec — del, Ravne — trg,
Čečovje, Javornik, Na Šancah, Navrški vrh, Janeče, Brdinje, Kotlje,
Uršlja Gora — del, Podkraj — del, Preški vrh in Sele — del, se je s
sklepom zbora delegatov delovnih ljudi in občanov razpisal referen-
dum, ki je bil 6. aprila 1975. Po ugotovitvah izida glasovanja je
volilna komisija ugotovila, da je od 5807 volilnih upravičencev glas-
valo 5206. Za uvedbo krajevnega samoprispevka je glasoval 3101
volilec.

Na zborih delovnih ljudi in občanov, vseh je bilo sedem, je bil
krajanom pojasnjen namen uvedbe krajevnega samoprispevka in kaj
se namerava z zbranimi sredstvi zgraditi. Po dogovoru med občinsko
skupščino in vsemi krajevnimi skupnostmi združujemo 20% od zbra-
nih sredstev za investicije družbenega standarda na območju naše
občine, preostalih 80% pa smo namenili:

Tek. št.	Naloga	Predvideno din
1.	Prispevek za novo šolo na Javorniku	2,180.000
2.	Prispevek za investicije v družbeni standard na območju naše občine	2,171.000
3.	Adaptacija stavbe na Trgu svobode 20 za ureditev ljudske knjižnice, poročne dvorane in mladinskega kluba	1,349.000
4.	Prispevek za asfaltiranje ceste Ravne—Strojna do Prosenca	200.000
5.	Popravilo gledališkega odra v Titovem domu	150.000
6.	Popravilo prosvetne dvorane in doma v Kotljah	250.000
7.	Ureditev — adaptacija otroškega vrta v Kotljah	500.000
8.	Prispevek za postavitve javnih telefonskih govornic v mestu	100.000
9.	Zgraditev hidrofora — črpalke za pitno vodo hišam na vrhu soseske Na šancah	50.000
10.	Ureditev skladiščnih prostorov za potrebe mestne civilne zaščite Ravne	200.000
11.	Ureditev parka Na gradu	200.000
12.	Zgraditev novega 50-metrskega kopališča	2,150.000
13.	Asfaltiranje Ditingerjeve ulice s priključki	120.000
14.	Asfaltiranje dohodov k stavbam v Prežihovi ulici od št. 4 do 14	45.000
15.	Asfaltiranje javne poti od Malgajeve ceste, Ob Meži mimo Petrača do NAME	30.000
16.	Asfaltiranje dohodov k stavbam na Partizanski cesti od št. 28 do 34 in poti ob parku in gasilskem domu	250.000
17.	Asfaltiranje dohoda do pokopališča Kotlje	20.000
18.	Prispevek za asfaltiranje ceste Kotlje—Šrotnek	400.000
19.	Razširitev mostu čez Hotuljščico pred pokopališčem v Kotljah	35.000
20.	Ureditev priključkov na mostu čez Mežo na Dobrijah ter ceste do Potočnika in železniškega nadvoza pri Kotniku	25.000
21.	Asfaltiranje z zapornim slojem vseh cest, ki imajo grobo dotrajano asfaltno ureditev	560.000
22.	Nakup in postavitve 11 avtobusnih postajališč (čakalnic) ob cesti Ravne—Strojna—Dobrije, ob Hotuljski cesti in v Kotljah, Janečah, Ob Suhi	220.000
23.	Preusmeritev Hotuljščice in zgraditev mostu pri KEFROVEM MLINU na Brdinjah	380.000

Za vse navedene naloge naj bi zbrali 11,585.000 din, vendar bo ta
znesek višji glede na porast osebnih dohodkov v zadnjih letih.

Stopnja, po kateri zavezanci plačujejo samoprispevek iz dohodka,
je naslednja:

- 1,5% od neto osebnih dohodkov zaposlenih
- 1,5% od neto pokojnin
- 1,5% od neto osebnih dohodkov obrtnikov in
- 4% od katastrskega dohodka kmetov.

Kolega

Samoprispevka so oproščeni socialni podpiranci, upokojeanci, katerih pokojnine, invalidnine, skupno z varstvenim dodatkom ne presegajo minimalnega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

Do 31. 10. 1978 je bilo zbranih:

1. Od osebnih dohodkov delavcev	13.003.988,60
2. Od obrtnikov	172.656,15
3. Od upokojeancev	171.297,70
4. Od kmetijstva	85.669,35
5. Od obresti	20.858,30
6. Drugi dohodki — soudeležba (Lesna Slovenj Gradec, KZ Prevalje in Kulturna skupnost Slovenije)	950.960,00
7. Prenos sredstev iz finančnega načrta KS	48.000,00
skupaj:	14.453.430,10

Iz programa sprejetih nalog pa je realizirano:

Tek. št.	Naloga	Načrtovana sredstva	Porabljena sredstva
1.	Prispevek za novo šolo na Javorniku	2.180.000,00	2.643.050,00
2.	Prispevek za investicije v družbeni standard na območju občine Ravne	2.171.000,00	2.407.175,20
3.	Prispevek za asfaltiranje ceste Ravne—Strojna	200.000,00	200.000,00
4.	Popravilo gledališkega odra v Titovem domu	150.000,00	150.000,00
5.	Popravilo prosvetne dvorane in doma v Kotljah	250.000,00	249.579,85
6.	Prispevek za postavitev javnih telefonskih govorilnic v mestu	100.000,00	103.247,40
7.	Zgraditev hidrofora — črpalke za pitno vodo na vrhu soseske Na šancah	50.000,00	42.424,10
8.	Ureditev skladiščnih prostorov za potrebe mestne civilne zaščite	200.000,00	203.254,80
9.	Asfaltiranje Ditingerjeve ulice s priključki	120.000,00	201.437,65
10.	Asfaltiranje dohodov k stavbam v Prežihovi ulici od št. 4 do 14	45.000,00	116.612,15
11.	Asfaltiranje javne poti od Malgajeve ceste, Ob Meži mimo Petrača do NAME	30.000,00	80.100,00
12.	Asfaltiranje dohodov k stavbam na Partizanski cesti od št. 28 do 34 in poti ob parku in Gasilskem domu	250.000,00	316.101,50
13.	Prispevek za asfaltiranje ceste Kotlje—Šrotnek	400.000,00	438.073,20
14.	Razširitev mostu čez Hotuljščico pred pokopališčem v Kotljah	35.000,00	35.000,00
15.	Ureditev priključkov na most čez Mežo na Dobrih ter cesto do Potočnika in železniškega nadvoza pri Kotniku	25.000,00	24.997,30
16.	Asfaltiranje z zapornim slojem vse ceste, ki imajo dotrajano asfaltno ureditev	560.000,00	574.410,45
17.	Nakup in postavitev avtobusnih čakalnic	220.000,00	159.600,00
18.	Preusmeritev Hotuljščice in zgraditev mostu pri KEFROVEM MLINU na Brdinjah	380.000,00	402.700,00
19.	Dokumentacija za stavbo »MAGISTRAT«		152.741,90
20.	Dokumentacija ureditve parka Na gradu		23.966,00

Porabljenih je bilo 8.524.471,50 din. Temu znesku pa moramo prišteti še izdatke:

1. bančni stroški	15.954,15 din
2. stroški vodenja evidence	56.182,30 din
3. preodkazi — refundacije	17.015,50 din
skupaj:	89.151,95 din

Skupno je bilo torej porabljenih 8.613.623,45 din od zbranih sredstev. Saldo na dan 31. 10. 1978 znaša 5.839.806,60 din.

Zbiranje in uporabo zbranih sredstev nadzoruje 7-članski nadzorni odbor, ki ga je imenoval zbor delegatov delovnih ljudi in občanov naše krajevne skupnosti, le-ta pa je dolžan, da o sredstvih poroča enkrat letno.

Iz programa nalog nismo realizirali:

1. Adaptacija stavbe na Trgu svobode 20 — »MAGISTRAT«
2. Otroški vrtec v Kotljah
3. Ureditev parka Na gradu
4. 50-metrski olimpijski bazen

Za adaptacijo stavbe »Magistrat« imamo že zbrane ponudbe in predvidevamo, da se bodo dela pričela v januarju 1979.

Zbrali smo tudi potrebna sredstva za vrtec v Kotljah in prepričani smo, da bo dograjen v jeseni prihodnjega leta.

Park Na gradu bo uredilo Komunalno podjetje s Prevalj, z nasveti pa bosta sodelovala tudi profesorja tovariš Golčer in tovariš Kodrin. Z deli bo omenjeno podjetje pričelo v februarju ali marcu.

Realizirati pa ne bomo mogli izgradnje letnega kopališča, saj predvidena sredstva ne zadoščajo.

Iz dokaj obširnega programa nalog vidimo, da smo skoraj vse realizirali, razen štirih, ki pa morajo ostati v prvem planu, ko se bomo dogovarjali o podaljšanju krajevnega samoprispevka.

PRVI SESTANEK Z DOPISNIKI

Uredništvo Informativnega fužinarja je v novembru pripravilo pogovor z dopisniki. Urednik tov. Marjan Kolar je zastavil dnevni red zelo demokratično, tako da so udeleženci lahko sami presodili, o čem bo beseda, zato popovor ni bil podoben ne seminarju, kjer smo vajeni takih ali drugačnih predavanj, niti klasičnemu sestanku, ko se vrste poročila. Šlo je za odprt in sproščen dialog o uredniški politiki in vsebinski zasnovi časopisa. Udeležencev je bilo res komaj polovica od vabljenih, to pa je bilo tudi realno pričakovati. Bili so predvsem mladi ljudje. Da niso obremenjeni z izkušnjami in z manj lepo stranjo novinarske prakse, je bilo očitno, po drugi strani pa so podajali sveže ideje, ki so spet bolj lastne mladim ljudem kot starejšim. Zanimiv je bil predlog, da naj bi uvedli rubriko »Mi sprašujemo — vi odgovarjate«. Seveda zahteva uvedba kakršnekoli rubrike stalen dotok materiala, ker brez tega rubrike enostavno ni. Je pa gotovo, da v časopisu ne pišemo o vsem, in bi na ta način delavci sami vpraševali, kar jih zanima. Beseda je tekla tudi o razglasni postaji, ki naj bi bila bolj ažurna, predvsem pa naj bi izkoristila možnosti tega medija. Žal pa to še kak čas ne bo mogoče zaradi izredno neugodnih delovnih pogojev in slabe tehnične opreme.

Ker namen sestanka ni bil v poučevanju, pač pa je šlo za izmenjavo mnenj in predlogov, lahko trdimo, da je bil dosežen. V kakšni meri pa se bodo stvari realizirale, je seveda odvisno od resnične ustvarjalnosti dopisnikov in uredniškega odbora Informativnega fužinarja, ki končno odloča o vsebini časopisa. Sicer pa so udeleženci rekli, naj takšni sestanki še bodo. Zato vabimo k sodelovanju vsakogar, ki se želi ukvarjati z novinarstvom.

Z. Strgar

VABIMO NA DRUGI RAZGOVOR Z DOPISNIKI

Tokrat bo v ponedeljek, 18. decembra 1978, ob 16. uri v predavalnici gasilskega doma. Dopisnike vabimo, naj prinesejo s seboj krajše sestavke.

Urednik

MODROSTI

Kdo je moder? — Tisti, ki se od vsakogar uči.

Kdo je močan? — Tisti, ki sebe premaguje.

Kdo je bogat? — Tisti, ki je zadovoljen s svojo usodo.

Talmud

Če sodiš — raziskuj; če vladaš — ukazuj!

Seneka

Niti pokrov krste ni okrašen na tisti strani, na kateri je mrlič.

Lec

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Mladi fužinar pripravljajo:
Vida Gregor, Bojan Lesjak,
Franjo Miklavc, Rudi Mlinar
ter COP pri OK ZSMS
Ravne na Koroškem.

Mladi fužinar – štirinajstdnevnik

Da je informiranje eden izmed temeljnih pogojev za dobro odločanje, nam je že zdavnaj popolnoma jasno. Da pa nam ravno na področju informiranja še zelo škriplje in kot kaže, še dolgo ne bomo našli »žavbe«, ki bi uspešno podmazala to škripajoče kolesje, je pa tudi čista resnica.

Naš sistem zahteva dogovarjanje, le-to pa mnogo pisanja. In mi pišemo. Pišemo potrebno in nepotrebno, razumljivo in nerazumljivo, površno in predrobnjakarsko. Pritožujejo se delegati, pritožujejo se delavci, vsi se pritožujemo. Kdo ima prav, je težko reči. Prav tako bi težko določili neko razumljivo mejo med potrebnim in nepotrebnim, med še sprejemljivim in tistim, česar je odločno preveč. Vse to pa narekuje, da bo potrebno čimprej nekaj le storiti. Morda začeti pisati manj in tisto razumljivo za vse, ki jim je pisanje namenjeno. Najbrž ne bi škodilo niti to, da nekoga, ki je sestavil nerazumljivo gradivo, opozorimo, naj se ošteje in tega v bodoče ne počne več.

Mladi fužinar je bil ustanovljen z namenom, da po svojih močeh informira javnost o delovanju, težavah, željah in hote njih mladih delavcev v naši delovni organizaciji. Mladi se v svojem delovanju sočajo in spoprijemajo z vsemi situacijami,

ki nastajajo pri uresničevanju socialističnega samoupravljanja in demokracije po vseh določenih zakonov in ustave, na svoj mladostno revolucionaren način, ki je kljub posameznim zaletavostim nemalokrat še najbolj iskren, neobtežen s subjektivno preteklostjo posameznikov, a vendar tolikokrat zavržen zaradi tako imenovane premajhne izkušenosti. Pa mladi kljub temu vztrajajo in kar naprej dopovedujejo, da si prakse ne morejo in ne bodo nabirali tako, da bi urejevanje naših odnosov opazovali križem rok in od daleč. Nasprotno, še bolj aktivno bodo posegli v uresničevanje politike našega sistema in vseh družbenih interesov.

In le čemu bi tako početje mladih služilo, ko bi zanj vedeli samo nekateri in pa tisti, ki te stvari zvejo po službeni

dolžnosti? Delo zveze mladine je javno in vsi ljudje imajo pravico in dolžnost vedeti za vse, kar se v ZSM dogaja, biti seznanjeni s stališči in sklepi mladih, ki jih ti sprejmejo na vseh področjih svojega delovanja.

Prav to dolžnost naj bi prevzelo glasilo mladih delavcev. Da pa bi lahko Mladi fužinar to nalogo opravljal uspešno, smo morali iz čisto zagotovo neaktualnega mesečnika preiti na štirinajstdnevnik, kajti le tako bomo lahko svojo aktualnost izboljšali.

Še za nekaj drugih novosti se je odločil novi MF, ki pa jih ne bom opisoval, ker jih boste opazili sami. Ocenite jih! Kritizirajte in hvalite jih! Toda potrudite se in nam te svoje ocene tudi sporočite! Le če nam boste svoje želje, kritike in hotenja sporočali, bomo lahko naše glasilo oblikovali tako, kot si želite.

Bojan Lesjak

X. kongres ZSMS v Novi Gorici

Nova Gorica v dneh od 12. do 14. oktobra. Mlado mesto je sprejelo mladost. Blizu tisoč delegatov 10. kongresa ZSMS, gostov ter drugih je v tistih dneh preplavilo novogoriške ulice. Zastave, transparenti, lepaki, veseli obrazi gostoljubnih domačinov ter vrsta najrazličnejših prireditev,

kulturnih, športnih, družabnih. Še posebej so prispevali k dobremu razpoloženju delegatov, mladostnemu veselju ter razigranosti tudi topli sončni žarki Goriške.

»Srečni smo, da je jubilejni X. kongres ZSMS prav v najmlajšem slovenskem mestu, ki so ga natanko pred tridesetimi leti

TEMA TEDNA:

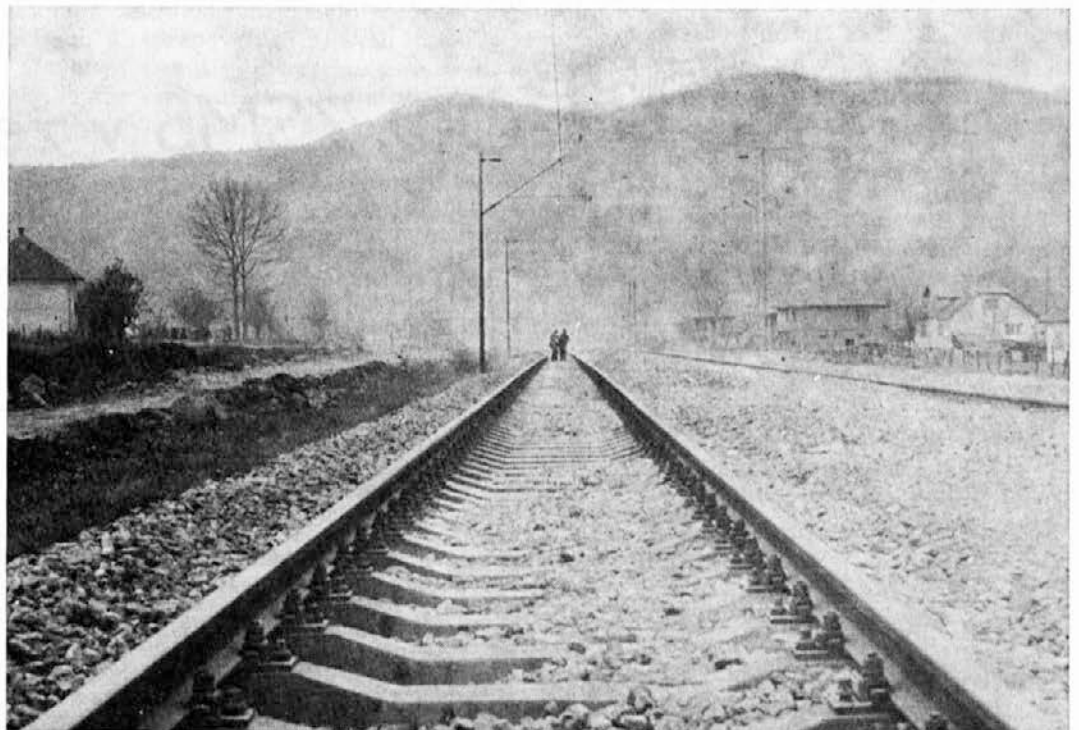
Tir bodočnosti

Na zvezni mladinski delovni akciji »SAMAC—SARAJEVO« je drugi tir gradilo okoli 24.000 mladih iz vseh krajev države. Uspehi, ki so jih dosegli, so bili izredni. Mladi so presegli sami sebe.

Rekli so:

»Delali smo zase, za našo zastavo, za padle borce, katerih imena nosijo brigade, za naše očete in matere, ki so domovino dvignili iz pepela... Brez mladosti tega tira niti v treh letih ne bi mogli zgraditi. Vsako naslednje leto pa bi se gradnja proge podražila za 600 milijonov dinarjev. Že zaradi tega je delo jugoslovanske mladosti — **PO-DVIG.**«

B. L.

Kilometri nove proge Samac—Sarajevo '78

pričeli graditi mladi iz vse Jugoslavije. In prav ti so mestu vtisnili neizbrisni pečat mladosti,« so zapisali mladi Novogoričani v pozdrav udeležencem kongresa.

753 delegatov ter okrog 150 gostov so na poti pozdravljali številni pionirji in drugi, transparenti z dobrodošlicami, v katerih so bile vtiskane želje za uspešno delo kongresa.

Po zaključku prvega plenarnega zasedanja nas je spet pozdravilo nekaj nad tisoč pionirjev z zastavicami ter se potem skupaj z nami napotilo na prireditveni prostor pred skupščino občine Nova Gorica, kjer so s prireditvami in mladostnim rajanjem svečano odprli delo X. kongresa ZSMS. Okrog mesta so zagoreli številni kresovi, veličastna pa je bila tudi baklada, v kateri so mladi krenili iz mesta na vrh Sabotina do napisu »Naš Tito«.

Drugi dan kongresa je potekalo delo v vseh petih komisijah, kjer je v razpravah sodelovalo prek 300 delegatov, torej vsak drugi. V petek zvečer nam je predsednik občine Nova Gorica Jože Šušmelj pripravil družabni večer, mladi športniki iz elektrogospodarskega šolskega centra pa so počastili X. kongres ZSMS z nočnim tekom po mestnih ulicah.

Tridnevno zavzeto delo, skoraj tristo diskusij v petih komisijah pa številni pogo- vori in izmenjave izkušenj dokazujejo de-

lovni pristop h kongresu, zagnano željo mladih, da spregovorijo o vseh področjih svojega dela in življenja ter da tako prispevajo pomemben delež k boljšemu jutri. Zadnje plenarno zasedanje je to jasno dokazalo. Delegati smo sprejeli poročila o delu vseh petih komisij, poročilo o delu RK ZSMS med obema kongresoma, sprejeli smo dopolnitve k statutu, osrednja točka pa je bila sprejem resolucije X. kongresa. V burnem aplavzu je bilo čutiti enotnost slovenske mladinske organizacije, hkrati pa se je pokazala trdna odločnost nadaljevati samoupravno pot razvoja.

Ob zaključku kongresa smo izvolili tudi novo vodstvo. S plenarnega zasedanja smo poslali pozdravni pismi tov. Titu in Edvardu Kardelju.

Nova Gorica je torej v dneh kongresa zares dobesedno živela z delegati, živela z mladostnimi vzgibi, z mladostno močjo, kakršno so tod izžarevale mladinske delovne brigade, ko so jo gradile. Njihovo delo ni zbledelo, njihovo izročilo je tu okoli nas, v nas samih, njihov zgled ni šel v pozabo. In zato je tudi ta naš kongres bil pozdrav in zahvala tisočev mladih, vsem nekdanjim graditeljem in hkrati priložnost, da se je počastila 35-letnica goriške fronte in 35-letnica sklepa o priključitvi Primorske k matični domovini.

Silvo Jaš

leti, pa vendar delo, ki so ga opravili, ni nič manj pomembno.

V zaključnih delih izgradnje drugega tira je sodelovala tudi mladinska delovna brigada PREŽIHOV VORANC — KOROŠKA, ki jo je sestavljalo 72 brigadirjev in brigadirjev iz vseh štirih koroških občin, pa še brigadir Boris Volaj iz Hrastnika, ki je že znan na skoraj vseh deloviščih v domovini. Brigada je odpotovala na delovišče sicer v zelo neugodnem obdobju, ko smo pri sestavi bili vezani v glavnem na mladino v združenem delu. To je najbrž tudi eden temeljnih vzrokov, da je brigada odšla na delo nekompletna, manjkalo ji je namreč kar 18 brigadirjev.

Tudi pogoji dela na območju, ki mu vreme ni najbolj naklonjeno, so zahtevali precej naporov, da je brigada lahko skupno z ostalimi dokončala delo pred rokom. Res, da se je pojavilo nekaj napak in ostrejših ukrepov, vendar so tudi ti povsem običajni, zlasti kadar gre za neizkušenost, težavne pogoje in nezrelost posameznikov. Končni uspeh je navsezadnje tisti, ki je potrdil, da so bili vsi ukrepi upravičeni, da je vodstvo brigade dobro delovalo, da so bili izredni tudi vsi brigadirji, ki so se večinoma prvič srečali z brigadirskim življenjem.

Priprave na odhod brigade, spremljanje njenega dela in zagotavljanje denarja za pokrivanje stroškov, ki so ob delu nastajali, so v novembru bile posebej izpostavljene naloge občinske konference ZSMS. Ob tem je jasno, da smo še vedno našli dovolj časa za temeljite priprave na start z novo vsebino mladinskega delovanja v prihodnjem letu, o katerem bomo še obširno poročali.

Ostane le še to, da se v imenu vse mladine in občanov iskreno zahvalimo za uspešno opravljeno delo, v okviru katerega so naš skupni prispevek k progi Šamac — Sarajevo, naše običaje in aktivnosti prenesli na mladino iz vseh republik.

Sekretar OK ZSMS
Stane Bodner

Šamac—Sarajevo — težišče novembrskega dela OK ZSMS

»Mladina je končala veliko delo, za katero ji naši narodi in vlada izražajo svojo pristrčno in najtoplejšo hvaležnost. Ta ogromni objekt, ki ste ga vi, mladinci — graditelji nove in bolj srečne Jugoslavije dokončali — ima ogromen pomen v ekonomskem pogledu za nadaljnji razvoj naše nove Jugoslavije, za naš petletni plan, za federalno skupnost Bosno in Hercegovino, za njen nadaljnji vsestranski razvoj. V tem je ogromen pomen proge, ki ste jo vi, tovariši mladinci, heroji dela Jugoslavije, dokončali v neverjetno kratkem obdobju...«

S temi besedami je tovariš TITO 17. novembra 1947 na ogromnem mitingu v Sarajevu spregovoril brigadirjem. Miting je bil organiziran ob otvoritvi proge Šamac — Sarajevo, velikega dela mladinskih rok, ki je bila gotova 14 dni pred rokom.

Sedem mesecev se je noč in dan skupno 211.000 brigadirjev iz vse Jugoslavije borilo z naraslo reko Bosno, z živo skalo v tunelu Vranduk in močvirnatimi polji ob Savi. Ta boj je bil istočasno tudi šola za odpravo nepismenosti, za usposabljanje kadrov — šola bratstva in enotnosti.

Brez velike pomoči mehanizacije je mladina Jugoslavije izgradila 242 kilometrov proge v 228 delovnih dneh. V dobrih desetih urah so pridne roke zgradile 17 mostov v skupni dolžini 2270 metrov, to

pa tudi pomeni, da je 33.700 brigadirjev — udarnikov upravičeno bilo nagrajenih.

Novembra letos je nova generacija mladih dogradila drugi tir te — za SR BiH pomembne proge, ki je sodobna, elektrificirana in vzorno urejena. Brigadirski dan se seveda razlikuje od tistega, ki so ga brigadirji živeli pred dobrimi tridesetimi

OO ZSMS v železarni poročajo

Mladi v železarni Ravne smo se dogovorili, da za reševanje skupnih problemov in dogovorov o skupnih nalogah ustanovimo koordinacijski svet osnovnih organizacij. Tako bomo danes poročali o delu osnovnih organizacij ZSMS, ki se odraža prav v obliki koordinacije in enotnega delovanja ter nastopanja teh.

5. 9. 1978 — tretja seja KS, kjer smo obravnavali potek razprav o gradivih za X. kongres ZSMS, in se domenili, da za mladinsko pohodno brigado ŽR pripravimo dvodnevni tabor na Obretanovem, kolikor pa tega ne bo možno izvesti, ogled bolnišnice Franja. V OO moramo pravočasno izvesti kadrovske postopke za možne kandidate dvomesečnega političnega tečaja na Bledu. Izobraževanje je naša stalna naloga, vendar naj bo takšno, da bo ustrezalo potrebam in željam mladih v OO, zato morajo tudi iz teh sredin priti predlogi, kaj naj bi na seminarju v železarni obravnavali. O pomanjkanju dopisnikov v Mladega fužinarja in težavah pri njegovem urejanju je poročala Vida Gregor. Med drugim smo se seznanili s potekom sprejemanja sa-

moupravnih aktov v naši DO in sprejeli stališče, da se moramo v to vključiti predvsem v svojih sredinah v TOZD. Podano pa je bilo tudi finančno poročilo.

6. 9. 1978 — Ob 16. uri je v sejni sobi upravne zgradbe potekala organizirana razprava o kongresnih gradivih, žal pa je bila udeležba zelo slaba.

15. 9. 1978 — Seja sveta ZSMS SOZD SŽ (Jurak, Kranjec in Fajmut). Delegati so obravnavali poslovanje Slovenskih železarn, gradiva za X. kongres ZSMS in se dogovorili o poteku seminarja mladih v SOZD SŽ ter športnem srečanju mladih iz jugoslovanskih železarn v Sisku.

Od 22. do 24. 9. 1978 — Moška in ženska ekipa za namizni tenis se je udeležila športnega srečanja v Sisku, kjer so dekleta osvojila prvo in fantje četrto mesto.

24. 9. 1978 — Člani MPB železarne so si ogledali eno najznamenitejših bolnišnic v času NOB na Slovenskem, bolnico Franjo.

Od 26. do 29. 9. 1978 — 15 mladincev iz naše DO se je udeležilo seminarja v Borlu pri Ptuj, kjer so obravnavali naslednje teme:

vloga interne banke v SOZD, delovanje DPO v SOZD, organiziranost mladih na vseh nivojih sestavljene organizacije in njihovo povezavo z občinskimi konferencami ZSMS, uresničevanje zakona o združenem delu v SOZD, gradiva za X. kongres ZSMS in program dela ZSMS v SOZD SZ.

4. 10. 1978 — Na četrti seji KS smo se dogovorili, da se pohoda ob prireditvi »Prežihovo 78« udeleži MPB železarne. Predsednik in sekretar sta poročala o obisku v OO ZSMS TOZD Kovinarstvo ter o prireditvah, ki bodo potekale na Ravnah v tednu, ko praznujemo krajevni praznik Raven. Potrdili smo člane pripravljalnega odbora Mladega fužinarja in se dogovorili za pomoč ter sodelovanje s krajevno skupnostjo Ravne pri obnovitvi mostu v Reka-Grabnu. Opredelili smo še naloge mladih pri volitvah v samoupravne organe v TOZD in DS.

5. 10. 1978 — Jože Jurak in Sonja Kranjec sta se udeležila letne skupščine kluba koroških študentov (KKŠ) v Ljubljani.

15. 10. 1978 — V počastitev krajevnega praznika Raven je MPB izvedla pohod na Navrški vrh.

18. 10. 1978 — Sekretar KS se je udeležil razširjene seje predsedstva OO ZSMS TOZD stroji in deli, kjer so obravnavali program dela in vzroke neuspele proizvodnje v TOZD.

23. 10. 1978 — Na peti seji KS smo se dogovorili, da v sodelovanju s telesno kulturno skupnostjo organiziramo MDA na trimski stezi za DTK in se udeležimo dvodnevne pohoda ob obletnici hotuljskega tabora. Sekretar OK ZSMS Stane Bodner je poročal o poteku priprave za zvezo MDA Samac — Sarajevo in pohvalil mlade v železarni, ki so uspeli prijaviti za to akcijo štirinajst mladincev. O vseh problemih in vprašanjih, ki se bodo pojavljali ob prehodu Mladega fužinarja na štirinajst-dnevnik, je podal celovito informacijo Bojan Lesjak. Dogovorili smo se, da se morajo v re-

Ekonom in komandant med brigadirji

ševanje te problematike vključiti mladi iz vseh osnovnih organizacij.

28. 10. 1978 — Mladi iz železarne smo se udeležili dvodnevne pohoda, ki so ga organizirali hotuljski mladinci v počastitev hotuljskega tabora.

Vaš sekretar

vanje. Samo na tak način bomo prišli do prave vsebine dela ZSMS v železarni in s tem tudi do množičnosti. Če bomo pričeli z aktivnim reševanjem problemov, bo gotovo tudi zainteresiranost veliko večja.

Miklavc: »To naj bi bila srž dela mladih v železarni, kar bi karikiral s pregovorom: kakor si boš postlal, tako boš spal. Prav zato bi morali biti za tako delo še bolj zainteresirani. Pri tem pa bomo morali napeti vse sile, pritegniti vse mladince ter tako tudi odpraviti forumsko delo. Pri takem delu uspeh čisto gotovo ne bo izostal.«

MF: »Če smo ugotovili, da je nezadovoljstvo najbolj pereč problem, kje so po tvojem njegove korenine?«

Jurak: »Po mojem so korenine nezadovoljstva nekaterih sodelavcev v tem, da se nikakor ne moremo znebiti vseh teh negativnih pojavov. Že samo naša miselnost, da se tako ali tako ne da nič narediti, nujno terja tako slabe medsebojne odnose.«

Miklavc: »Samoupravljanje je celovit proces. Ni samo odločanje o ustvarjenem, ampak je najbistvenejše to, na kakšen način, kako in kje ter kaj bomo delali, da bomo lahko nekaj ustvarili in s tem pridobili novo vrednost — dohodek. Šele ko se bomo zavedali, kaj je to dober gospodar (doma to vsi znamo), bomo lahko govorili, da smo pravi samoupravljalci. Če povzamem, moramo biti enako zahtevni, kadar govorimo o naših samoupravnih aktih, planih in razvoju, kot takrat, ko govorimo o delitvi dohodka.«

MF: »Kakšne bodo aktivnosti mladih v bodočnosti?«

Jurak: »Mislim, da smo mladi v določenih trenutkih vsekakor bili prisotni pri poskusih odpravljanja slabega, vendar je bilo vsega premalo, ker so v vseh aktivnostih sodelovali le posamezniki. Da bi lahko k reševanju problemov pristopili resnično aktivno in celovito, bomo najprej začeli z izobraževanjem celotnega članstva. Morali bomo doseči, da bodo glas mladih tudi po-

Mladi fužinar sprašuje za vas

Popolnoma znano in neštokrat poudarjeno je dejstvo, da zveza socialistične mladine nima in ne more imeti samo lastnih t. i. mladinskih problemov. Vsi problemi, s katerimi se srečujejo mladi, so hkrati tudi problemi celotne družbe in obratno, vsi družbeni problemi so tudi problemi mladih.

V naši delovni organizaciji se ob uresničevanju sistema samoupravljanja srečujemo s številnimi problemi, ki so ob tistih objektivnih, tudi čisto subjektivni. Prav ti v največji meri povzročajo slabe medsebojne odnose, nezadovoljstvo delavcev zaradi neizpolnjevanja dogovorjenega, zaradi neurejene politike nagrajevanja po delu itd.

Vse to so torej tudi problemi, v katerih reševanje se morajo mladi vključevati z vso svojo revolucionarnostjo, skupno z vsemi naprednimi silami v naši delovni organizaciji.

Kaj mladi na tem področju delajo in kaj nameravajo narediti, je današnja tema, o kateri govorita predsednik KS OO ZSMS v železarni Jože Jurak in sekretar Franjo Miklavc.

MF: »Kateri problemi so po tvojem največja cokla uresničevanja našega sistema socialističnega samoupravljanja in večjemu zadovoljstvu sodelavcev?«

Jurak: »Mislim, da so glavni problemi naslednji:

Neskladja v ocenitvah delovnih nalog, se pravi nedosledno uresničevanje plačila po delu, neurejeni medsebojni odnosi in preslabo ali prepovršno informiranje. Vsi ti glavni problemi so prisotni v vseh sredinah, le da so prav medsebojni odnosi v posameznih sredinah še posebej slabi. Te probleme rešujemo vse prepočasi, kar še posebej velja za sistem nagrajevanja, ki je po mojem največji vir nezadovoljstva.«

Miklavc: »Vseh problemov je zagotovo veliko, vendar bi jih s sodelovanjem vsakega posameznika veliko hitreje in v večje zadovoljstvo vseh uspešno reševali. Saj je samoupravljanje tako tudi zasnovano. S podcenjevanjem nekaterih, da vsi ne razumejo vsega, se krog tistih, ki pristopijo k reševanju vseh problemov, nenehno manjša. Posledica tega pa je, da manjša skupina ne more zadovoljivo reševati vseh problemov, ki se kopičijo, oziroma odločati v imenu vseh.«

MF: »Bi se po tvojem morali s temi problemi aktivno spoprijeti tudi vsi mladi v železarni?«

Jurak: Z vsemi naštetimi težkočami se morajo spoprijeti vsi mladi. Se pravi, vse osnovne organizacije ZSMS v vseh tozdih se morajo aktivno vključiti v njihovo reše-

slušali. Menim, da so zaradi velike večine neresnih mladincev v železarni neresno jemali tudi celotno mladinsko organizacijo.«

Miklavc: »Trudili smo se precej, a nismo bili uspešni. Predvsem zaradi slabega odločanja osnovnih organizacij, ki se niso vključevale v reševanje problematike niti v svojih sredinah, še manj pa v okviru celotne DO. Nismo bili sposobni prav zaradi majhnih temeljev v bazi.

Z zares množičnim idejnopoličnim in družbenoekonomskim izobraževanjem vseh mladih v vseh sredinah ter s pomočjo vseh drugih dejavnikov — samouprave, DPO — bomo prav gotovo lahko dvignili zavest in prepričali ljudi, da se da veliko narediti, če le hočemo.«

MF: »Je po tvojem vse to, kar zdaj sprejemamo in o čemer odločamo, še sploh razumljivo za vse sodelavce?«

Jurak: »Dobra večina aktov je po mojem napisana mnogo prekomplicirano, da bi jih večina razumela. Se pravi, da ne sprejemamo aktov zavestno in da se v večini primerov sploh ne zavedamo posledic, ki jih prinašajo, pa naj bodo pozitivne ali negativne.«

Miklavc: »Samoupravni sporazumi, ki jih je zares veliko, so večkrat prezahtevni. Napisani so tako, da jih poprečen delavec ne more razumeti. Pa če so že tako napisani, se vse premalo potrudimo, da bi jih slehernemu delavcu približali z zares dobro razlago. To je mogoče, a vendar iz nerazumljivih razlogov tega ne počnemo. Zadovoljimo se s tem, da jih dobro poznajo le posamezniki, večina pa še slutiti ne, za kaj pravzaprav gre. Zato bi lahko rekli, da jih sprejemamo le formalno, ker jih pač moramo. Vsi akti pa bi bili zares naši šele tedaj, ko bi imeli možnosti sodelovati že pri njihovem nastajanju. Manj stvari bi spregledali, točno bi vedeli, kaj nam posamezni akt prinaša in se jih s tem tudi bolj držali ter jih upoštevali.«

MF: »Je odklonilen odnos večine do zavestnega sodelovanja pri sprejemanju aktov morda prav posledica prevelikega števila le-teh in prepovršno pripravljene razprave?«

Jurak: »V tem obdobju je preveč preobsežnega in prezahtevnega gradiva, s katerim se kot samoupravljalci srečujemo. Zato se res pojavlja odklonilen odnos do vseh materialov. Posledice pa so slabe obravnave in predvsem slabo in nevestno odločanje.«

Miklavc: »Zdaj lahko govorimo že kar o tonah materialov, ki pritekajo z vseh strani. Tu ni nobenega voznega reda. Kakor se kdo spomni, ti nekaj pošlje. Posledice so jasne. Neusklajenost gradiv med seboj, neusklajenost s predpisi in ZZD. Takoj so tu spremembe, dopolnila itd. Vsemu temu včasih že tudi upravičeno rečemo »solata«. Delavci in delegati tako velikega bremena seveda ne morejo nositi. Zato preberemo naslove in dvignemo roke.

Dokler na tem področju ne bomo naredili prepotrebnege reda, bo zanimanje samoupravljalcev za samoupravljanje upadalo, tega pa zagotovo ne želimo niti ne smemo dovoliti.«

MF: »Kaj predlagaš?«

Jurak: »Splošnega recepta vsekakor ni.

Potrebno pa je vse slabosti odkrito analizirati in jih čimprej odpraviti. Delavcem ne smemo vsiljevati predlogov, ki nimajo izdelanih variant in predvidenih posledic, s čimer jim ne omogočamo pravih možnosti odločanja in zaviramo njihovo ustvarjalnost.

Vsem je treba omogočiti takšno informiranje, da bodo obveščeni pravočasno, razumljivo in bodo imeli možnost dejanske razprave v bazi. Predvsem pa je treba poiskati tak način nagrajevanja, da bo sleherni vedel, koliko s svojim delom prispeva k skupnemu prihodku in v koliki

meri je od tega odvisen njegov OD.«

Miklavc: »Dvigniti moramo zavest vseh ljudi. Vsak mora biti pošten do sebe in drugih. To je osnova, da bomo lahko gradili zdrave medsebojne odnose, ki pa so pogoj, da bomo lahko uspešno reševali vse probleme, pa naj gre za stanovanjske, družbeno prehrano, pogoje dela ali osebne dohodke.

Treba bo dvigniti produktivnost, ki pa je spet odvisna od zadovoljstva vsch. Delavec pa bo zadovoljen takrat, ko bo resnično vedel, za kaj dela in ustvarja.«

Bojan Lesjak

S povezavo do uspehov v kulturi

V času, ki prihaja, se bodo vse pogosteje odpirala vrata naših gledališč, kinodvoran in tudi čisto navadnih sob, da bi po njih prikazali svoje dosežke na kulturnem področju. Kulturna dejavnost po naših osnovnih organizacijah pa trenutno ni takšna, da bi lahko z njo bili zadovoljni. Vseeno pa, kadar govorimo o kulturnem snovanju pri nas, vidimo, da so nosilci prav mladi ljudje. Interesantno je, da te mlade ljudi le redko srečamo tudi v osnovnih organizacijah ZSMS. Vsekakor je pa treba dodati, da bi v interesu naše kulturne politike bilo zelo priporočljivo, da so ti mladi umetniki, godbeniki, igralci itd. tudi aktivni mladinci, vendar lahko to rečemo le za peščico njih. Res je, da mora tak mlad človek, če hoče doseči neki uspeh v društvu, vložiti v priprave ogromno prostega časa. Tu je iskati vzrok, da niso poleg svojega uspešnega kulturnega življenja tudi uspešni mladinci. Vedno pa le ni tako, saj obstajajo izjeme, ki kažejo, da mora biti mlad umetnik na katerem koli področju tudi član ZSMS, da mora biti aktivno vključen v delo OO ZSMS, ker bo lahko le tu s svojim aktivnim delom pripomogel, da bo kultura dobila tisto mesto v današnjem prostoru in času, ki ji gre. Zal je premalo mladih, ki se tega zares zavedajo, in vse preveč je onih, ki jim ni mar, po katerih tirih gre naša kultura in imajo pred seboj le svoj uspeh.

Vsekakor pa moramo krivce za tako slabo vključevanje mladih kulturnih delavcev v vrste ZSMS iskati tudi v naših društvih, ki se svojega poslanstva zelo kolektivni člani ZSMS ne zavedajo v celoti. Vse prepogosto se zapirajo v svoje lokalne okvire in skrbijo predvsem le za lasten prestiž in uspeh. Če pa v takih društvih kaj zaškriplje, se šele zavedajo, da samo z načrtnim delom v ZSMS s konkretnim dogovarjanjem in odprtostjo lahko nekaj dosežejo.

Na X. kongresu ZSMS je tudi kultura v vrstah ZSMS dobila nekaj novih smernic, ki jih bomo morali začeti izvajati, če bomo hoteli, da bo naše delo na področju kulture uspešno in predvsem množično. Veliko je bilo povedanega o mentorskem delu po OO ZSMS, predvsem o mentorjih kulturnega življenja med mladimi.

Samo po sebi se mi vsiljuje vprašanje — kdo naj bi bili ti mentorji? Zdi se mi, da bi resnično uspešni mentorji lahko bili le mladi — tisti mladi ljudje, ki so uspešni kulturni delavci v društvih, šolah itd. Torej tisti, ki do sedaj hote ali nehote niso našli poti v članstvo ZSMS v OO. Tako bi bil rešen velik problem, s katerim se več ali manj ubadajo po vseh OO ZSMS predvsem v krajevnih skupnostih.

Dvignili bi umetniški nivo kulturnega dela v ZSMS, ga poživili in tako zainteresirali za kulturno delo še več mladih, ki morda že sedaj čutijo željo po kulturnem udejstvanju

na različnih nivojih in smereh, ki nam jih nudi kultura.

Obenem bi vzpostavili stik z društvu in v njihovih okvirih razvijali kulturno dejavnost, ki bi bila zdaj povezana v čvrsto vez med društvom in osnovnimi organizacijami ZSMS. S tem bi dosegli, da bi se kulturni problemi pojavljali v javnosti enotno in ne več razdrobljeno, osamljeno in zato razumljivo tudi neučinkovito.

Sam mlad umetnik — mentor pa bi lahko pri svojem mentorskem delu v osnovnih organizacijah ZSMS zorel — ne samo v uspešnega kulturnega delavca, ampak tudi v čvrsto, politično stabilno osebnost, ki mu ne bodo več neznanne osnovne smernice kulturne politike pri nas. Tako bo lahko mnogo več prispeval k dvigu kulture nasploh, kakor tudi k lastnemu uspehu kot igralec, slikar, glasbenik itd.

Prav gotovo je pri uresničitvi te in vseh drugih smernic, ki jih je dal X. kongres ZSMS s področja kulture, potrebna širša družbena akcija v vseh sredinah, kjer se mladi udeležujejo, posebno velja to za vsa kulturno umetniška društva, ki bodo morala prav prek ZSMS začeti širiti svoje kulturno poslanstvo.

Mislím, da bi del tega lahko uresničili že to sezono, konkretno pri razpisu občinske revije NAŠA BESEDA '79, ki bo prvič zajela vsa področja delovanja mladih na kulturno umetniškem področju.

Prav ta revija mora pokazati, kje mladina dela, kje so tiste sredine, ki so sposobne nekaj prispevati na kulturnem področju. Pokazala pa bo, v kar ne dvomim, tudi slabosti in pomanjkljivosti, ki bi jih ob boljšem stiku med osnovnimi organizacijami in društvu ni smelo biti. Se je čas za to povezavo, in če društva ne najdejo poti do osnovnih organizacij, bodo pač v osnovnih organizacijah morali poiskati to vez. V interesu delovnega človeka, občana, ki je uporabnik naše kulturne bere, bi vsekakor veljalo poizkusiti — uspeh je skoraj zagotovljen, vsekakor pa bo večji kot sedaj.

Rudi Mlinar

MISLI

Religija je opij za ljudstvo.

Marx

Človek je sam svoj gospodar.

Marx

Svoboda je spoznana nujnost.

Engels

NAŠ INTERVJU:

„Pred delavce z resničnimi podatki“

Številne naloge, ki jih na podlagi ZZZ nalagajo tudi stališča 9. kongresa ZS Slovenije, dajejo osnovnim organizacijam sindikatov, organom in posameznim članom široka pooblastila pri urejanju in oblikovanju družbenoekonomskih in političnih odnosov.

Ker se teh nalog lotevajo tudi sindikati v Mežiški dolini, predvsem pa so v tem trenutku v ospredju razprave o delitvi čistega dohodka, smo tokrat postavili nekaj vprašanj **Francu Pudgarju**, predsedniku občinskega sindikalnega sveta.

»Tovariš predsednik, ali občinski sindikati priporočajo usklajen pristop do delitve čistega dohodka?«

»V stališčih 9. kongresa ZSS je opredeljeno stališče sindikatov do delitve dohodka in čistega dohodka. Na vseh ravneh organiziranosti, predvsem pa v osnovnih organizacijah se bomo zavzemali za uveljavitev ZZZ, ki med drugim tudi opredeljuje to področje. Zato bodo morale osnovne organizacije, predvsem pa izvršilni organi upoštevati sklepe 9. kongresa ZSS, saj jih moramo začeti uveljavljati in približevati slehernemu delavcu.

Od novembra do januarja bodo letne delovne konference osnovnih organizacij ZSS. Na njih bi morali člani razpravljati o kongresnih sklepih, ki so najbolj aktualni za posamezno delovno sredino (svobodna menjava dela, osebni dohodek, uveljavljanje delitve OD po delu). V svojih razpravah znotraj OO ZSS člani naj ne bi ob zaključni bilanci pozabili na obveznosti do razširjene reprodukcije v TOZD in družbenopolitični skupnosti kraja in obveznosti, ki so jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi na zborih ali delavskih svetih. Vselej smo hitri, ki je treba sprejeti kak nov samoupravni sporazum, bolj počasni pa, ko je treba te obveznosti po zaključnem računu tudi poravnati tako znotraj TOZD kot tudi zunaj delovne organizacije.«

»V tem času TOZD pregledujejo uspeh minulega dela. Pri tem največ pozornosti posvečajo vprašanju, koliko čistega dohodka so ustvarili in koliko se ga bo razdelilo med delavce.«

»Strokovne službe v delovnih organizacijah bi morale pravilno informirati delavce, katere obveznosti izhajajo iz ugotovljenega dohodka v TOZD in katere iz čistega dohodka. Če bi bilo to pravilno razčlenjeno in tolmačeno na delovnih skupinah, bi marsikdaj ne prišlo do raznih dezinformacij, ki so za današnjo socialistično samoupravno ureditev neprimerne in nezaželne. To ugotavljam zato, ker so posledice dezinformacije lahko včasih zelo dobrodošle raznim zanimjim vplivom, ki na našo samoupravno družbo gledajo negativno.

Zato moramo sindikati, predvsem pa izvršilni organi pri sindi-

katu ljudi pravilno informirati, konkretno o najbolj perečem problemu, razporejanju dohodka in čistega dohodka. Pred delavce moramo priti s čistimi podatki, to se pravi, kakšen je dejansko ugotovljeni dohodek, kakšna njegova razporeditev in kakšna naj bi bila glede na sprejete planske obveznosti po samoupravnih sporazumih. Delavci ne smejo dobiti občutka, da z dohodkom, ki so ga

Franc Pudgar

ustvarili, razpolagajo drugi, temveč da je le delavec tisti, ki bo odločal o pravilni razporeditvi za obveznosti, sklade in tudi za OD, predvsem pa da bo njegovo delo tudi pošteno nagrajeno. Če je rezultat dela in poslovanja pozitiven, naj se tudi osebni dohodek giblje v mejah samoupravnega dogovora, plana in ne nazadnje naj se upoštevajo tudi podražiteni momenti, ki v sedanjem času ravno niso razveseljivi in se bomo morali bolj smelo vključiti za zmanjšanje inflacije.«

»Katere aktualne naloge so še pred sindikati?«

»Če še naprej izhajam iz kongresnih nalog in sklepov, moram reči, da so naloge sindikata iz dneva v dan odgovornejše. Zavedati se moramo, da so tudi sklepi daljšega pomena in jih bomo uresničevali postopoma, saj ne zahtevajo, da bi se morali vseh nalog lotiti takoj. V decembru je pred OO ZSS naloga uresničitve zakona o združenem delu, kjer bo treba poskrbeti, da bodo vsi samoupravni sporazumi in pravilniki sprejeti do konca leta. Zakon namreč daje rok 12. 12. 1978. Druga pomembnejša naloga občinskega sindikalnega sveta pa bo predvsem sprejem resolucij družbenoekonomske politike občine

Ravne za leto 1979 in obravnava planov SIS in družbenih dejavnosti za leto 1979.«

»Še zmeraj je aktualno informiranje delovnih ljudi in občanov Mežiške doline. Kaj bo za izboljšanje storil občinski sindikalni svet?«

»Sindikati smo med prvimi zadolženi za pravilno in pravočasno informiranje občanov in delovnih ljudi, predvsem o delovanju občinskega sindikalnega sveta in njegovih organov. Do danes še nismo našli metode, kako bi obveščali javnost in člane sindikatov. Najprimernejša oblika bi bila, če bi imeli svoj lasten časopis, saj težko da bi v Delavski enotnosti Koroška dobila svoj stalni prostor. Ta časopis je za obveščanje vseh slovenskih sindikatov. O lastnem informatorju je preuranjeno govoriti. Zato bo treba skupaj z medobčinskim sindikalnim svetom razmisliti, ali bi ka-

zalo ustanoviti regijski sindikalni časopis. V njem bi lahko bili zastopani vsi koroški občinski sindikalni sveti. Zavzemamo pa se tudi, da naj bi bilo za sindikate več prostora v internih tovarniških glasilih, ki izhajajo v vseh delovnih organizacijah in TOZD.

Kako smo informirani člani sindikatov? Vsak sindikalni delavec dobiva Delavsko enotnost, ki mu daje dovolj obširno informacijo o delovanju sindikatov Slovenije. Pri DE občasno tudi izhaja sindikalni poročevalec, ki prinaša konkretne razlage in naloge sindikatov. Rad bi opomnil vse sindikalne delavce, ki dobivajo DE, naj jo v celoti preberejo in z njeno vsebino seznanijo tudi druge člane. Je pa sredstev obveščanja danes že toliko, da se nam ne bi smelo dogajati, da kdo ni informiran. Vprašanje je le, koliko kdo želi biti informiran. Če ne želi, so vse informacije zaman.«

Franc Rotar

ZA NAŠE DOPISNIKE:

Kako napišemo reportažo

Sodobno ameriško novinarsvo odstopa od reportaže, feljtona in podobnih napol literarnih oblik. Parola dneva je vest, informacija je vse. Toda če pustimo to ob strani, kajti ta merila niso tudi naša merila in če obidem dejstva, da psevdoliterarno pisanje in stilistične lepote nikoli niso bile značilnosti prave reportaže, potem ta oblika novinarskega izražanja ni niti preživela niti ni v dobi zatona.

ZNAČILNOSTI REPORTAŽE

Nobelovec Ivo Andrić pravi:

»Da je reportaža lahko vrsta umetnosti, se vidi ne le po tem, da to jasno čutimo, kadar jo beremo, ampak tudi, ker so taki reporterji zelo redki in cenjeni. Bogastvo, smelost, širina hitrih in točnih miselnih zvez so velika draž svetovnih reporterjev. Te jim dajejo visoko vrednost, včasih jih dvigujejo celo do trajnih umetniških del.«

Dobro reportažo pa srečamo le poredko pri nas kakor drugod po svetu. Reporter se rodi kot književnik. Na lestvici vrednosti lahko oba stojita najvišje. Seveda moramo upoštevati, da vsak v svoji zvrsti, kakor se razlikujeta slikarstvo in glasba.

Reportaža mora vsebovati elemente vesti, kvaliteto, na poseben način, s posebno obliko in jezikom mora obveščati bralce ali poslušalce o nekem dejstvu: človeku, dogodku, pojavu.

Čeprav ima reportaža literarne primesi, vendar literatura to ni. Blizu je povesti, ker ima kompozicijo kot povest, ker pusti »peresu prosto pot«, uporablja

različne stilne oblike in sočen jezik, v bistvu pa le ni povest. Razlogov za to je več.

Reportaža vsebuje zmeraj absolutno točno ime, priimek, ulico, številko, delovno mesto, ki se imenuje samo tako in tako, vreme, ki je samo deževno ali sončno — **nikoli ne drugače, kakor je v resnici bilo.**

Zato je bistvena razlika med povestjo in reportažo v njunih vsebinah, v dejstvu, da so v povesti izmišljeni, v domišljiji pisca ustvarjeni dogodki in ljudje, reportaža pa opisuje resničen pojav, resničen dogodek, resničnega človeka.

IZBOR TEME

Izkušeni reporterji govorijo: »Ko najdemo temo za reportažo, je več kot polovica dela že opravljenega.« Katere teme so za reportažo in katere ne? Tako vprašanje je odveč, ker ne obstaja ena tema samo za reportažo, druga samo za beležko. Na splošno rečeno so vse teme, vse, kar je življenje, človek, narava, družbeni pojav — tudi teme za reportažo. »Nič ni senzacionalnejšega kot čas, v katerem živimo.« Je dejal Egon Ervin Kisch — in ta misel velikega reporterja naj bo pred očmi vseh tistih, ki začenjajo trnovo, vendar lepo pot ustvarjanja lastnega imena reporterja. Tema za reportažo je torej absolutno vse!

Primer: v neki tovarni je bila nizka produktivnost samo zato, ker so se vodje prve in druge izmene nenehno prepirali in drug drugemu niso predajali delovnih zadolžitve. Kaj ni to mo-

tiv za reportažo? To je mala drama, katero lahko večje novinarsko pero naredi zanimivo. Treba je pisati o malih človeških dramah, ki se dogajajo vsepovsod, ne o tehnični organizaciji. Take reportaže pa vendarle redko srečujemo v časopisih. Vzrok je preprost: za pisanje reportaže o naših delovnih ljudeh, o njihovih naporih, težavah, dilemah, mora biti novinar mnogo bolj sposoben, mora vedeti dosti več, kot pa novinarji danes vedo. Predvsem, da pride do gradiva, ki ga potem dobro, lepo, točno in resnično ter živo obdela.

KOMPOZICIJA REPORTAŽE

Reportaža mora vsebovati:

- ekspozicijo,
- zaplet,
- vzpon,
- kulminacijsko točko (vrh),
- padec,
- razplet,
- poanto ali sporočilo (nauk).

Podobno kot v umetniškem ustvarjanju tudi pri reportaži vsak avtor kuje svoje železo. Originalnost je lastnost reporterjev enako kot književnikov. Najboljša šola je življenje, radoovednost za vse človeško, splošna kultura. In tu se nehajo vsakršni recepti.

STIL PISANJA

Čeprav je stil odvisen od posameznika in je zato pri vsakomur samo njegov — ima novinarstvo svoje zakone, ki jih je treba spoštovati. A ti zakoni so:

kratkost in natančnost. Povsem nepotrebno je, da se novinar razpiše npr. o dežju, megli, temi, razen ko je to v neposred-

ni zvezi z dogodkom, ko je od tega odvisen razplet dogajanja. Drugače pa naj bo pisanje o takih rečeh čimbolj skopo.

Flaubert je nekoč svetoval Maupassantu:

»Za vse, kar želimo povedati, obstaja samo eno ime, samo en glagol, s katerim se to oživi in samo en pridevnik, s katerim se to opiše. Iščite torej, dokler ne najdete tega imena, glagola in pridevnika in ne bodite zadovoljni, preden jih najdete. To je način, da se doseže originalnost!«

Mnogi mislijo: »da je le dialog — pa je že reportaža!« Dialog pa ni nujno obeležje reportaže, ker se te pišejo tudi brez njega. Zato mora novinar posebej paziti, kaj bo »položil na jezik« človeku, o katerem piše, kajti to mora vedno biti tisto bistveno, kar je značilno za tega človeka. Ne le da je smešno, celo odveč je v reportaži delati take nesmiselne dialoge, kakršni v naših časopisih na žalost so: »Dober dan!« sem rekel (novinar).

»Dober dan!« je odgovoril on.

»Kako ste?« sem vprašal.

»Dobro!« je odgovoril on.

Kdor bi se želel ukvarjati z reportažo, naj bere E. E. Kische: »Raj Amerika« ali karkoli tega avtorja, Loriso Reisner Mihajlovo: »Fronta 1918—1920«, »Berlin v oktobru 1923«, »Hamburg na barikadah«, od naših pa Bogdana Pogačnika.

Ostalo nam je le še nekaj novinarskih vrst, in z njimi bomo to rubriko zaključili.

Pripravila: Zlatka Strgar

Uporabljena literatura: Dušan Slavkovič, Osnovi novinarstva i informisanja, Bg., 1975.

gacije raznih SIS so več ali manj nesklepčne. Često moramo zato izbrati delegate, da se udeležijo te ali one seje. Kako naj zahtevamo od raznih inštitucij povratne informacije, če vemo, da sami nismo nič storili? Tega vprašanja se moramo lotiti v KS vsi, predvsem pa družbenopolitične organizacije in med njimi KK SZDL. Kar pa se tiče sodelovanja s krajanji, bi rekla tole: ker se naša KS ne bavi več s komunalno dejavnostjo, smo bili prepričani, da bodo krajanji čutili potrebo po sodelovanju, kot so jo prej, ko je bilo treba reševati njihove komunalne potrebe. A do danes ni nihče od krajanov vprašal ali se pozanimal, kako se bo v bodoče razvijala KS in kakšne so njene naloge, predvsem pa, ali jih zadovoljivo zastopa njihov delegat.«

»Kako daleč ste z ustanavljanjem novih KS in vaških skupnosti?«

»V začetku novembra se je na Ravnah sestel koordinacijski odbor pri OK SZDL za ustanavljanje novih KS in vaških skupnosti. Pokazala se je potreba, da se morajo v čim krajšem času v vseh tistih krajih, kjer so prej delovale vaške skupnosti, ustanoviti nove KS. Tako bodo Kotlje imele svojo KS. Mislim, da bo lahko dokaj uspešno delovala, saj ima za to vse pogoje, predvsem vodstveni kader. S pričetkom delovanja nove KS se bodo verjetno tudi tamkajšnji prebivalci novega naselja vključili v delo krajevne samouprave in bodo pomagali reševati probleme

svojega kraja in ne bo prevladalo mišljenje, da se njih ne tičejo. Nekateri v Kotljah so se že vključili v delo.

Novo vaško skupnost naj bi ustanovili na Zelenbregu, vanjo pa bi vključili Tolsti vrh, Zelenbreg in del Stražišča, druga pa bi združevala Dobrije in del Koroškega Selovca. Če nam bo uspelo ustanoviti čimprej tri dve skupnosti, se bomo lahko resneje lotili problemov celotne okolice. Ti so nam bili do sedaj manj znani, saj so se z njimi ukvarjali nekateri prizadevni aktivisti SZDL.«

»Prebivalci Javornika precej negodujejo, da pri njih ni poskrbljeno za komunalno ureditev in čistočo?«

»Za te težave vemo. Komunalno podjetje Prevalje si prizadeva, da bi bilo tudi to naselje čisto. Pri svojem delu pa naletijo na vrsto preprek. Kot je znano, je Javornik še v izgradnji in po cesti, ki je namenjena za osebni promet, vozijo gradbeni material, čeprav je bila za gradbince zgrajena druga cesta. O uporabi, vzdrževanju in čiščenju cest v celotni občini je bil 13. 11. 1978 na SKIS sestanek, na katerem so se baje o tem temeljito pomenili.

Komunalno podjetje bo potrebovalo stroj za pometanje cest, kakršnega imajo v železarni Ravne. Ne vem, koliko je ta zaseden, mislim pa, da bi lahko opravljal očiščevalna dela tudi na ravnenskih cestah in ulicah.«

F. Rotar

BLIŽA SE ČAS GRIPE

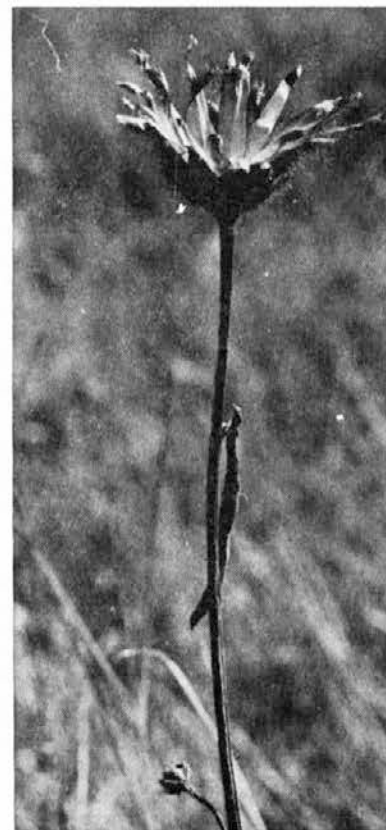
Gripa je akutna nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo virusi. So trije tipi bolezni glede na različne

tipe virusov gripe. Imenujejo se gripa A, B in C. Vsi trije tipi povzročajo popolnoma enako sliko bolezni, vendar pa prebolelost gripe A ne zaščiti človeka pred gripo B in gripo C ter obratno. V začetku bolezni je virus v dihalnih organih, nato preide v slino, izpljunek in izcedek iz nosu. Okužba se prenaša iz teh okuženih delov telesa.

Bolezen se prenaša pogosto v obliki epidemije. Gripa se hitro širi in lahko v kratkem času zajame velika območja. Najugodnejši pogoji za širjenje so goste naseljeni kraji in zaprti kolektivi (internati, kasarne).

Bolezen se prenaša od človeka na človeka direktno in indirektno z okuženimi kaplicami, ko človek govori, kašlja, kiha itd. Najpogostejša okužba je neposredni stik z okuženo osebo. Bolezen je navadno blaga, vendar je nagnjenost k dodatnim bakterijskim okužbam velika. Znane so komplikacije gripe na srednjem ušesu, sinusih in pljuči.

Bolezen se začne naglo. Najprej se pojavijo vročina, mrazenje, glavobol, utrujenost, bolečine v celem telesu, slabost, bruhanje in subjektivni občutek obolenja. Ti splošni znaki, a zlasti bolečina v ledvenem predelu in nogah so močnejše izraženi pri starejših ljudeh. Telesna temperatura se hitro dvigne in je v prvih dneh med 38 in 39°C, nato pa postopoma pade. Poleg teh splošnih znakov gripe se kažejo tudi znaki

Čašica

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Ravenčani premalo sodelujejo

Bolj ko se leto nagiba h koncu, več imajo dela tudi na KS Ravne. Kljub temu si je tajnica Avgusta Dokl vzela čas in odgovorila na nekaj vprašanj o uveljavljanju krajevne samouprave.

»Kako je zaživela krajevna samouprava na Ravnah in v okolici?«

»Po ustanovitvi novega komunalnega podjetja so dobile KS povsem drugo vlogo. V resnici naj bi postale tiste celice, v katerih bi delovni ljudje in občani uresničevali skupne življenjske potrebe in naloge. Da bo zadovoljevanje in uresničevanje teh nalog in potreb zares steklo, morajo občani odločiti na zborih delovnih ljudi in občanov, zborih delegatov v skupščini KS.

Tega se dobro zavedamo tudi na Ravnah. Predvsem si želimo, da bi krajanji resnično začutili potrebo po sodelovanju in da bomo res slehernemu približali krajevno samoupravo, da bo krajan v njej deloval in prispeval svoj delež. Kako bomo začrtali oziroma izvedli akcijo? To je ena od dolgoročnih nalog. Treba bo še dosti storiti, da bodo krajanji in delegati resneje začutili potrebo po sodelovanju s svojo KS.«

»Torej niste povsem zadovoljni z delom delegatov in krajanji premalo sodelujejo z vami?«

»Ugotavljam, da delegati, katerim je bila pri izvolitvi zaupana vloga koordinatorev — povezovalcev baza — KS, ne opravljajo svojih nalog, kot si želimo. Dele-

prehlada. Vnetje sluznice, oči, žrela in sapnika se opazi s solzenjem iz oči, nahodom in krvavitvami iz nosu, s suhim, bolečim grlom ter suhim kašljem. Ob epidemijah gripe se javljajo tudi prebavne in živčne motnje.

Trajanje bolezni je odvisno od starosti, zdravstvenega stanja in telesne zmogljivosti obolelega človeka. Poprečno traja obolenje 3—4 dni, nato pa pride do izboljšanja. Gripa je torej navadno kratkotrajno obolenje. Ko prenehajo vročina in splošni znaki, izginejo v nekaj dneh tudi znaki prehlada in stanje obolelega se izboljša. Lahko pa se v času okrevanja pojavijo komplikacije, ki so posledica kasnejše bakterijske okužbe. Od njih so najbolj pogostna gnojna vnetja ušes in sinusov, težji bronhitis in pljučnice. Nanje nas opozarja vročina, ki ne preneha tudi po 3.—4. dnevu bolezni, ter zelo močan kašelj z gnojnim izpljnkom. Tedaj je treba poklicati zdravnika. Bolezen se s tem podaljša za teden ali še več. Znano je, da je nevarna za otroke in starejše ljudi, zlasti take s kroničnimi obolenji ožilja in dihalnih organov, ker so ti zlasti nagnjeni k bakterijskim okužbam gripe. Za zdravljenje uporabljamo antibiotike.

Zdravljenje gripe danes še ni mogoče, ker ni specifičnega sredstva, ki bi delovalo na virus gripe. Zdravijo se samo znaki obolenja. Znižujemo visoko temperaturo in umirjamo bolečine. Poleg tega je bolniku potrebna lahka, vendar kalorična hrana ob obilju tekočine. Bolnik naj leži, dokler ima vročino in še nekaj dni po padcu telesne temperature na normalo.

V boju proti gripi ljudi cepimo. Največkrat se uporablja cepivo, ki vsebuje neaktivni virus in se daje pod kožo. Rezultat cepljenja je po sedmih dneh pojav specifičnih protiteles. Zaščita traja nekaj mesecev in ni popolna. Vendar, če cepljena oseba oboli, je bolezen zelo blaga.

Irena Zorman — Smrtnik,
višja medicinska sestra

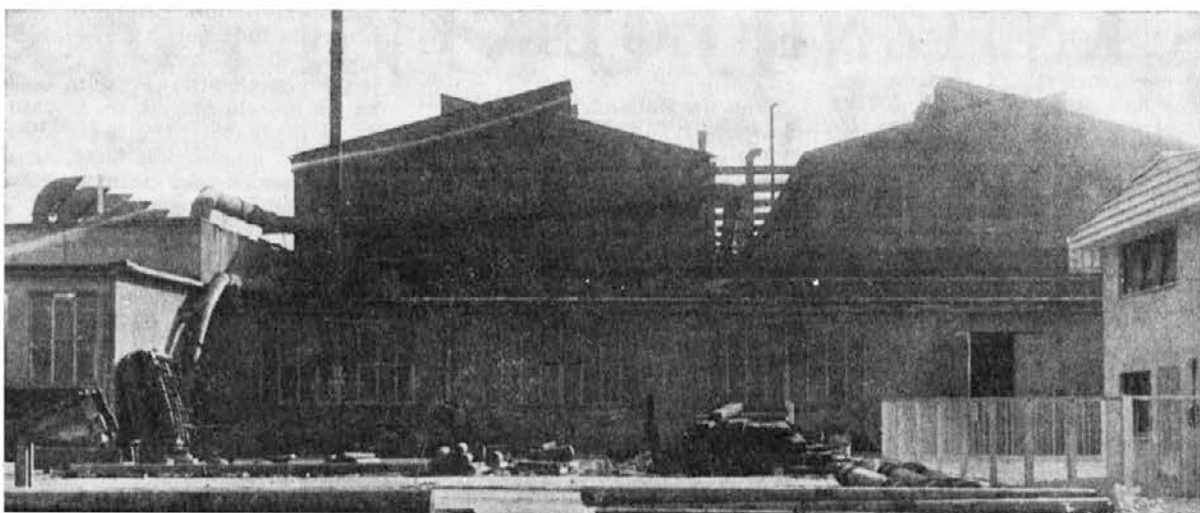
KO SE NAS LOTI VROČINA

Zvišanje telesne temperature nad 37°C imamo za vročino. Prav je, da jo izmerimo bolniku trikrat na dan (zjutraj, popoldne in zvečer) in da jo tudi zapišemo. Zdravnik lahko napravi iz take vročinske krivulje pomembne sklepe, kakšne vrste je bolezen.

Človek z vročino sodi v posteljo. Kdor ne leži ali celo gre iz stanovanja, je v nevarnosti, da bo zbolel še za kakšno »prehladno boleznijo« in si poslabšal bolezen. Zoper vročino ni dobro takoj kaj jemati, kvečjemu tedaj, kadar se vzdigne previsoko (proti 40°C), ker že izčrpanega bolnika preveč muči in bega.

Nega. Ker s povečanjem temperature organizem izgublja večjo količino tekočine, jo moramo nadomestiti z napitki (čaj — bezgov cvet z limono ali z dodatkom vitamina C). Namesto zdravil je boljši mrzel ovitek na meča (z brisačo, večkrat ponovimo, trajanje do 1 uro). Bolnika slečemo pod odejo, s krpo mu umijemo ude drugega za drugim ter tako umite sproti pokrivalo.

Prehrana. Priporočljiva je tekoča, lažje prebavljiva prehrana z

Sivina

mного vitaminov. Prva dneva: presne sadne sokove in napitke (limonada, čaj z limono ali C vitaminom), oslajene z grozdnim sladkorjem (grozdnim sladkor sladi in ga lahko tako več uporabljamo

kot navadnega sladkorja, tako bolnik dobi več hraniva; je najbolj prebavljivo hranilo), sicer nobenih posebnih jedi, torej ustrezimo bolnikov želji.

Sonja Tušek, viš. med. sestra

ZAKAJ NEUREJENO POSTAJALIŠČE BRANČURNIK

Ali je lahko kaj še bolj neprijetno in težko kot to, da mora človek čakati na prihod lokalnega avtobusa na vetru, dežju, snegu in mrazu? Mislim, da ne. Verjetno tako mislijo tudi vsi tisti naši občani, ki se morajo vsak dan voziti z lokalcem, če hočejo priti z Raven ali Prevalj do Brančurnika in od tod na Barbaro.

Cprav za težave poleg prizadetih občanov vedo tudi drugi, npr. pri KS Prevalje, vse do danes ni hotel nihče videti teh problemov, saj je postajališče že nekaj let neurejeno. Marsikdo se ob tem lahko upravičeno vpraša, zakaj so za dobro počutje potnikov poskrbeli npr. v KS Ravne. Da bi izvedeli kaj več o tem, smo vprašali tajnika Jožeta Boštjana.

»Res nam do danes še ni uspelo urediti avtobusnih postajališč pri Brančurniku in pri tovarni nogavic. Ze zdavnaj smo hoteli urediti ti dve postajališči, ki sta najbolj prometni, vendar do realizacije ni prišlo zaradi pomanjkanja denarja. Ker vemo, kako neprijetno je čakati na avtobus ob slabem vremenu in pozimi, smo naročili idejne projekte, ki so že na KS. Prav tako smo že tudi pričeli z razgovori, in sicer z Viatorjem in nekaterimi TOZD na Prevaljah, katerih delavci se najčešče vozijo. Želimo namreč, da bi tudi oni prispevali denar za ureditev avtobusnih postajališč v naši KS. Če bomo morali sami vse financirati, še lep čas ne bodo urejena, saj za te namene nimamo denarja.«

Jože Boštjan je še povedal, da je KS Prevalje ena najslabše komunalno urejenih v Mežiški dolini. Tako na Prevaljah baje nimajo urejenih in asfaltiranih lokalnih cest, saj imata asfaltno prevleko le dve. Poleg tega se srečujejo tudi s slabo cestno razsvetljavo, ki je urejena le ob glavni republiški cesti, vse ostale ulice

in trgi pa so v temi. Nič bolje ni z zelenicami in parki. Da bodo vse to lahko uredili v bližnji bodočnosti, bodo potrebovali še precej denarja. Da Prevalje niso komunalno urejene, kot bi morale biti, je precej vzroka v tem, da so ves denar iz krajevnega samoprispevka namenili za gradnjo družbenega doma.

F. Rotar

DEDEK MRAZ ZA MALE IN VELIKE

Ker je do prihoda dedka Mraza samo 14 dni, nas je predvsem zanimalo, kaj bo prinesel malim in velikim. Zato smo na Ravnah obiskali krajevno skupnost in nekatere trgovine.

Na KS Ravne je tajnica Avgusta Dokl med drugim povedala:

»Za obdaritev vseh otrok v naši KS bomo tokrat pripravili enaka novoletna darila, tako da ne bo razlikovanja med njimi. Ze pred časom smo se povezali s službo socialnega varstva, ki ima najbolj točne podatke o naših najmlajših krajanih. Kako bodo pričakovali dedka Mraza v vrtec, ne vem. Mislim pa, da bodo kot vsa leta nazaj tudi tokrat povabili otroke k novoletni prireditvi, na katero bo prišel dedek Mraz.

Tudi ob izteku letošnjega leta bo prek KK SZDL Ravne stekla akcija novoletne obdaritve najstarejših krajanov, delovnih in vojaških invalidov in vseh tistih, ki so potrebni družbene pomoči. V obdarovalni akciji bodo sodelovali poleg SZDL še KS, RK, društvo delovnih invalidov, ZZB NOV in krajevni odbor vojaških invalidov. Kako bo potekala obdarovalna akcija? Posebna dele-

gacija, ki bo sestavljena iz predstavnikov vseh društev in družbenopolitičnih organizacij, bo obiskala naše krajane na domovih. Ob tej priložnosti jim bo izročila skromna darila in voščila.

Zanimalo nas je še, kako pa bodo ob izteku leta založene trgovine na Ravnah, predvsem, ali bodo pripravile darila in artikole po reklamnih cenah. V veleblagovnici Nama nam je poslovodkinja samopostrežne trgovine Tilka Kos, povedala: »Seveda bomo tudi tokrat pripravili vrsto artiklov, ki jih bo moč kupiti po reklamnih cenah. Tako bo na naših policah dovolj raznih čokolad, keksov, napolitank, bonbonjer in seveda tudi nekaj alkoholnih pijač. Za te ne bomo naredili posebne reklame. Pripravili bomo tudi darila, v katerih bodo vsi znižani artikli. Kako bomo založeni s svežim mesom in zelenjavo? Mislim, da tudi tokrat ne bomo razočarali naših potrošnikov. Na zalogi bo obojega dovolj. Menim, da nam bo uspelo pripraviti take novoletne nakupe, kot si želijo naše stranke. Dobro se namreč zavedamo, da lahko tudi trgovci prispevamo za dobro novoletno počutje.« Pod isto streho na oddelku kozmetike je prijazna prodajalka Zvonka Jezernik povedala, da bodo pripravili lepa darila, v katerih bo kozmetika za moške in žene.

V Prežihovi ulici smo obiskali Merxovo samopostrežno trgovino, kjer je v imenu kolektiva spregovorila namestnica poslovodje Monika Kotnik:

»Tudi pri nas bomo imeli na zalogi čokolade, kekse in napolitanke po reklamnih cenah. Ze sedaj imamo nekaj vin in žganih pijač po reklamni ceni. Pripravili pa bomo v drugi polovici decembra novoletna darila, ki ne bodo predraga.«

Kako bodo poskrbeli za novoletne nakupe v Marketu na Javorniku, je povedal poslovodja Julko Naglič:

»Pri trgovskem podjetju Koloniale TOZD Ljudski magazin bo nekoliko drugače. Ne vemo namreč ali bo sploh kaj znižanega za novo leto. Vse naše poslovalnice so vezane na glavno skladišče v Slovenj Gradcu. O tem, ali bo kaj znižano, bodo razpravljali tam. Bolj potrudili pa se bomo pri nabavi mesnih izdelkov in zelenjave. Lahko rečem, da tega ne bi smelo zmanjkati. Skratka, storili bomo vse, da bodo naši potrošniki res zadovoljni.«

F. Rotar

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Franci Derganc, Okrvavljena roža, spomini partizanskega zdravnika, PK, Lj., 336 str. 140 din.

V avtobiografskem delu je Derganc slikovito opisal doživljanje del svoje nenavadno razgibane življenjske poti. Začel je s spomini na doživetja med bivanjem v Parizu, kjer je dočkal okupacijo. Po vrnitvi se je pridružil OF ter zdravil ranjence in ilegalce. Operiral in zdravil je v sanitetnih postajah, po gozdovih in grapah. Čeprav so podatki o kirurških posegih skopi, je vendar moč zaslutiti v njih pogum in veličino moža, ki je zmogel in dosegel več, kot verjamemo, da je mogoče storiti v enem samem življenju.

Gitica Jakopin, Devet fantov in eno deklo, mladinski roman, MK, Lj., 124 str. 98 din.

Pripoved o devetih fantih in enem dekletu zajema dogodek z začetka druge svetovne vojne, ko so Nemci prišli in usmrtili prvo odporiško skupinico. To tragično zgodbo iz vojnega časa je pisateljica zasnovala na dveh ravneh: prva je objektivni pripovedni opis dogajanja, druga pa je izpoved o avtoričini predstavi sveta, ki ga je najprej dojemala še otroško, potem pa s pronicljivim pretipavanjem resnic, ob katerih je odrasčala.

Jure Detela, Zemljevid, pesmi, MK, Lj., 96 str. 105 din.

Gre za izrazito miselno, razmišljajočo, preverljivo poezijo, ki nastaja iz intenzivnega napora, namenjenega prebijanju skozi literarno maso, ki jo je človekova snujoča misel nakopičila v tisočletjih.

Jezik Detelove poezije je metaforičen in filozofski. V izraznem pogledu je poet suveren.

Prevodi

Anthony Scaduto, Bob Dylan, življenjepis, PZ, MS, 437 str. 180 din.

Bob Dylan je bolj kot katerikoli glasbenik predvsem s svojimi besedili vplival na generacije poslušalcev in glasbenikov po svetu. Njegovo sporočilo je vsebovalo krute resnice, ki so še toliko bolj pretresle moderno družbo, ker jih pred njim nihče ni znal izpovedati na tako sugestiven način.

Njegov največji vzornik in učitelj je bil Woody Guthrie. To je človek, kakršni so vsi drugi, včasih sebični in izkoriščevalski, potem pa spet mehak. Bob Dylan — živa legenda in mit.

Michael Burk, Sanje imajo svojo ceno, roman, ZL, KP, 496 str. 248 din.

Burk, sodobni nemški pisatelj, je zapisal, da je pisanje naporno delo, zavestno napor in da nikdar ne čaka božjega navdiha. Njegov roman to misel potrjuje. Da ga je napisal, je moral preučiti plasti sodobnega poslovnega življenja, življenje biznismenov, menažerjev, bosov, šefov, trgovskih potnikov, ljudi »na špicu«. Sporoči nam, da na vseh poldnevnikih poslovne razgibanosti človek ostaja vedno samo tisto, kar je — človek, ki trpi, čuti, išče, se dviga, tava.

Romain Rolland, Peter in Lučka, novela, MK, Lj., 92 str. 78 din.

Pripoved ni le pretresljiv spev o dveh mladih ljudeh, o njuni čisti in globoki ljubezni in ne le umetniška upodobitev težkih zadnjih dni vojne pomladi (prve svetovne vojne), ki je še zadnji trenutek boleče in na široko segla po

mladih življenjih. Peter in Lučka pomenita tudi globok simbol, krik upora velikega humanista: vse to je tako brez smisla! Peter in Lučka sta morala umreti, pa ne zato, da bi imeli drugi boljše in lepše življenje, ampak kar tako, brez smisla, ker so tako hoteli tisti, ki so hlepeli po bogastvu in krvi, človeško življenje pa jim je pomenilo zgolj drobiž.

(Po Knjigi 78)

KOROŠKI KINOKLUB PRED NOVIM OBČINSTVOM

Koroški amaterski filmarji so letos zopet pripravili festival svojih filmov — tokrat že šestič oziroma drugič zapored v dvorani Kulturnega doma na Ravnah. Kot kaže, so se filmarji, kljub temu da delujejo na Prevaljah, odločili (vsaj kar zadeva festivale) svoja dela prikazati najprej občinstvu na Ravnah.

Od dvajsetih filmov je žirija v sestavi Emil Mlakar — predsednik, Silva Breznik, Rafaela Pikalo, Zdravko Vezjak in Dušan Jukič izbrala deset filmov iz štirih filmskih zvrsti, ki so bili predstavljeni v enoinpolurni projekciji.

Po odločitvi žirije je bronasto plaketo za tretji najboljši film na festivalu prejel avtor Stanko Cigler za film »Prihaja«, ki na pretresljiv način v končni fazi naslika posledice kvarnih vplivov okolja na organizem.

Avtor Milan Savelli je med letošnjimi alpinističnimi podvigi posnel drugi najboljši film festivala »PALAVICHINI«, ki preseneča z mojstrskim vodenjem kamere in odlično montažo.

»UM SRCA«, film, ki ga je s pomočjo Vinka Oslaka, Franca Lampreta in Rudija Čretnika posnel Roman Flis, je po oceni žirije prejel zlato plaketo za najboljši film festivala. Kvaliteta filma presega amatersko ustvarjanje po vsebini in dolžini pa tudi po drugih filmskih kvalitetah, zato bo prav velika škoda, če ga avtorji ne bodo ponudili širšemu občinstvu.

Med ostalimi filmi preseneča tudi »IGRA ODRASLIH« avtorja Stanka Ciglerja, »VZPON« avtorjev Helija Podgorška in Stanka Ciglerja, v zvrsti risanege filma pa »SEKVENCA 1«, s katerim je že drugič opozoril nase avtor Vili Veler, ki obljublja nadaljevanje sekvenc na naslednjem festivalu.

Med igranimi filmi je nedvomno točno najboljši film »MI KOROŠCI«, za katerega je avtor Ludvik Cigler prejel klubski prehodni pokal za leto 1978 za trilogijo z obvezno temo.

Kakovost filmov v primerjavi s tistimi s 4. festivala izpred dveh let prav gotovo narašča, kar je vidno tudi iz števila prijavljenih in predvajanih filmov.

Naslednje leto ob 20-letnici Koroškega kinokluba pa bo

najbrž posebno zanimivost predstavljala retrospektiva filmskih uspehov, ob katerih bomo imeli možnost spremljati celoten razvoj kluba.

Ob koncu velja zapisati še eno zanimivo ugotovitev s festivala, in sicer sorazmerno mlado občinstvo ne samo po obiskih na tovrstnih prireditvah, temveč predvsem po letih, kar daje slutiti, da obstaja živo zanimanje za filmsko dejavnost že med najmlajšimi — to pa bi bilo nadvse primerno izkoristiti pri usmerjanju vzgoje in pospešenem razvoju interesnih dejavnosti mladih.

Mnogi, ki smo jih srečali na prejšnjih festivalih, so tokrat ostali doma, kar najbrž ne pomeni, da so izgubili zanimanje za amatersko dejavnost na področju filmske ustvarjalnosti, ali pač...

Stane Bodner

OBISKALI SO NAS STAREŠINE IZ CELJA

17. novembra so aktivni starešine iz celjske garnizije »Jože Menih-Rajko« vrnili oktobrski obisk OO ZRVS Ravne. Ker so naši člani večinoma zaposleni v železarni, smo jo gostom razkazali, hkrati pa smo jih tudi seznanili s tem, kako je organiziran splošni ljudski odpor v tovarni.

Popoldne smo se pomerili v malem nogometu, plavanju, namiznem tenisu, streljanju in šahu. V malem nogometu so zmagali gostje, v drugih panogah pa domačini.

Sledil je prijateljski pogovor, v katerem smo izmenjali izkušnje in se zvečer razšli v prepričanju, da bodo takšna srečanja postala tradicionalna.

Vsem, ki so nam pomagali prirediti to srečanje, se lepo zahvaljujemo.

Odbor ZRVS Ravne I in II

IVAN HABERMUT

Dragi Ivana!

Sredi utripa življenja, v najlepših letih ti je nesreča pretrgala nit življenja. Obnemeli smo ob vesti, da te ni več, da bomo prikrajšani za tvojo vedrino in tovarištvo.

Zivljenje ti ni bilo posuto z rožami, saj si rasel v številni družini, kjer je bilo še posebej hudo za osnovno preskrbljenost. Po odsluženju vojaškega roka si se zaposlil v železarni Ravne, kjer si v valjarni vse od leta 1963 do tragičnega dne vestno in marljivo opravljal vsako delo. Naporno in zahtevno delo si opravljal z veseljem, večkrat si s svojim odnosom do dela spodbujal mlajše, da so te jemali za zgled.

Tvoja smrt pomeni za nas hudo izgubo, ki jo bomo težko prenesli, ker je malo takih, da bi se lahko primerjali s teboj. Zelja, da bi si spletel družinsko gnezdo, se ti ni uresničilo, vmes je posegla kruta usoda.

Dragi Ivan! Poslavljam se od tebe z obljubo, da bosta tvoj lik in tvoje delo za nas predstavljala vestnega in dobrega sodelavca in spomin nate ne bo zbledel.

V imenu OOS valjarna izrekam svojcem iskreno sožalje.

MODROSTI

Obvladuj čustva, sicer ti bodo zapovedovala.

Horac

Nihče ne pozabi, kje je zakopal svojo sekirico.

Hubbard

Od vseh ruševin na svetu je najtežje gledati človeško.

Gautier

Naučite se trpeti: če znate trpeti, manj trpite.

France

Človek, ki ni trpel, ne zna odpuščati.

Tommaseo

Trpljenje in nemoč sta ustvarila vero v zagrebno življenje.

Nietzsche

Pesimist je človek, ki je srečen, ko je nesrečen.

Bradley

REKREACIJA IN ŠPORT

NAMIZNI TENIS

V Borovem je bilo mednarodno prvenstvo Jugoslavije. Slovenski igralci in igralke so igrali zelo slabo. Zelo dober vtis pa sta zapustila mednarodna sodnika z Raven Andrej Pandev in Ludvik Bavčev.

V zvezni ženski namiznoteniški ligi je bila mlada ekipa Fužinarja doma dvakrat poražena: 6:1 s Sento in 6:0 s Proleterjem iz Coke. Prav tako so izgubile v Zagrebu proti Marathonu in Mladosti.

MLADE IGRALKE Fužinarja so v republiški ligi dožele tri dvoboje. V Kranju so premagale Gorenjsko s 6:1, v Ljubljani Ilirijo s 6:4, v Hrastniku pa Zaslavje s 6:3. Tokrat so za Fužinar nastopale: Struc, Sipek in Horvat. Naša dekleta so doslej zmagala v vseh nastopih.

Clani Fužinarja so bili trikrat premagani. V Mariboru so izgubili s 5:2, v Murski Soboti pa kar s 5:0 in doma s Kajuhom iz Ljubljane 5:4.

V Murski Soboti je bilo prvo tekmovalje za mednarodni mladinski pokal, na katerem je sodelovalo sedem državnih reprezentanc in ekipa Slovenije. V moški konkurenci je zmagala Jugoslavija pred Madžarsko. Ekipa slovenske, v kateri je najbolje igral Bojan Pavič, je osvojila solidno peto mesto. Med dekletki je zmagala Anglija pred Madžarsko. Slovenija, za katero je nastopala tudi Jana Ačko, pa je osvojila četrto mesto.

ODBOJKA

V drugi zvezni ligi je bilo na sporedu redno šesto kolo, v republiških ligah pa šesto in sedmo kolo.

Clani Fužinarja so na Ravnah premagali solidne goste iz Bovca kar s 3:0 in si s Karlovcem delijo drugo mesto za Metalcem iz Siska. Mežica je gostovala v Kanalu in izgubila s Salonitom s 3:0. V zaostali prvenstveni tekmi iz drugega kola so Mežičani na domačem terenu premagali ekipi Bovca in tako osvojili prve točke v letošnjem prvenstvu.

V moški republiški ligi je Zerjav doma premagal Branik s 3:2, v Celju pa izgubil proti Ingradu s 3:0. Mislinja je napravila vse možnosti, da bi se potegovala za naslov prvaka, ker je izgubila tekmi z neposrednimi rivaloma za vrh lestvice: v Šoštanj s Topoljšico s 3:2, doma pa z enakim rezultatom s Sempetrom.

V ženski republiški ligi je bila Mežica dvakrat poražena: na Bledu je izgubila s 3:1, doma pa z Golovcem iz Celja s 3:0. Nasprotno od Mežičank pa so igralke Mislinje oba dvoboja dobile: v Ljubljani so premagale Vič s 3:0, doma pa Kočevje s 3:1.

Ob 25-letnici obstoja kluba koroških študentov je bil na Ravnah turnir mladinskih aktivov v moški in ženski konkurenci. Kvaliteta tekem je bila zamešana, saj so nastopali najboljši koroški odbojkarji in odbojkarice. V moški konkurenci je nastopilo pet ekip. Zmagala je ekipa mladinskega aktivna železarne Ravne v postavi: Filipančič, Španžel, Ban, Vinkler, Zagernik in Paradž. Drugo mesto so osvojili študentje pred Dobrijami, Gimnazijo in Reko. Pri dekletih so zmagale gimnazijke pred železarno in klubom koroških študentov.

SMUČANJE

Na prvih preglednih tekmah najboljših jugoslovanskih smučarjev, ki so se v Kaprunu (pod Grossglocknerjem) pomerili v slalomu in veleslalomu, je tekmoval tudi član Fužinarja Andrej Stefanovič, ki se je dvakrat solidno uvrstil. V enem teku slaloma je bil četrti za Križajem, Kuraltom in Benedikom, v veleslalomu pa si je s Sarajevčanom Pašovičem delili peto mesto.

KEGLJANJE

V občinski kegljaški ligi tekmuje 13 ekip. Po drugem kolu je v vodstvu Nama pred TOZD rezalno orodje in Intesom.

V počastitev dneva republike je ženska ekipa Fužinarja organizirala troboj z moškima ekipama Nama in Intesa v disciplini 7 x 100 lučajevo mešano. Zmagal je Intes pred Nama in ženskami, med katerimi sta bili najboljši Erika Lesnik in Medika Prinčič, ki sta podrla po 390 kegljev.

TEKMOVANJE INVALIDOV

Invalidi krajevnih odborov Crne, Mežice, Prevalj in Raven so se pomerili v šahu, streljanju, plavanju in

kegljanju v konkurenci posameznikov in ekip. Uvrstitve najboljših posameznikov:

Šah: 1. Franc Jezernik 15,5, Ravne, 2. Mirko Hrovatič 14,5, Ravne, 3. Anton Picej 14,5, Prevalje.

Streljanje: 1. Miha Ferlin 163 krogov, 2. Mirko Hrovatič 151, 3. Vlado Homan 144, vsi Ravne.

Plavanje: 1. Vlado Homan, Ravne, 2. Peter Ozmec, Prevalje, 3. Adolf Petrič, Ravne.

Kegljanje: moški: 1. Mirko Hrovatič 477, 2. Stanko Prinčič 470, 3. Kristi Svab 440, vsi Ravne.

Zenske: 1. Erika Lesnik 396, 2. Marica Jezeršek 388, 3. Heda Lečnik 376, vse Ravne.

V ekipni konkurenci je zmagal krajevni odbor invalidov Ravne s 16 točkami, druge so Prevalje 11, tretja Mežica 8 in četrta Crna 3 točke.

Tekmovalje je v vseh panogah odlično vodil Ivan Hočevar, TOZD družbeni standard pa je omogočil, da je športno srečanje potekalo v zadovoljstvo vseh nastopajočih.

Društvo invalidov Ravne je organiziralo regijsko srečanje invalidov za prehodni pokal ob dnevu republike. Nastopilo je šest kegljaških ekip v borbenih partijah. Zmagala je prva ekipa Raven, ki je podrla 484 kegljev, drugo mesto so osvojili Rušani 452, tretje pa Dravograd 410. Prehodni pokal so osvojili Rebernik, Ozmec, Prinčič, Trefalt, Svab in Hrovatič.

ŠAH

Tekmovalje v hitropoteznem šahu za pokal »Fužinar 78« se bliža koncu. Na septembrskem 7. turnirju je zmagal N. Ristič, drugi je bil J. Jesenek, sledijo pa mu: A. Erjavc, Juričan, B. Grzina, M. Vrečič, J. Zunec itd. Sodelovalo je 14 šahistov.

V oktobru se je na 8. turnirju pomerilo 12 šahistov. Zmagovalec je bil zopet N. Ristič, kateremu sledijo: J. Jesenek, F. Rotovnik, D. Peruš, T. Prevorčič itd.

Novembrskega 9. turnirja se je udeležilo samo osem igralcev. Zmagal je J. Jesenek, ostali pa so se uvrstili takole: B. Vrečič, N. Ristič, D. Peruš itd.

V skupni uvrstitvi po 9 turnirjih še vedno vodi J. Jesenek s 165 točkami, 2. N. Ristič 154, 3. A. Erjavc 95, 5. B. Grzina 67, 5. F. Rotovnik 55, 6. M. Vrečič 54, 7. F. Kolar 44, 8. A. Motnik 34, 9. D. Peruš 33, 10. J. Zunec 32 itd.

Vseh tekmovalcev, ki so v dosedanjih turnirjih osvojili točke, je 19.

V. Pesjak

PROBLEMSKI ŠAH

Rešitve 9. problema so reševalce razvrstile takole: Dušan Posedi, TOZD valjarna, Franc Pšeničnik, TOZD vzmetarna in Rok Kotnik (ni član kolektiva ŽR) po 18 točk. Ante Sirovina, TOZD PP, Maks Pešl, DS za gospodarjenje, Jože Jesenek, TOZD pnevmatični stroji, Erik Kodrun, TOZD KK, po 16 točk in Drago Polanc, TOZD PP, 2 točki.

V. Pesjak

Problem št. 11 — B. Kozdon
Mat v dveh potezih

Beli: Ka8, Dg8, Tf3, Tg2, Lb7, Lg1, a3, h2 (8)
Črni: Kh1, Ta1, Th8 (3)
Rešitev problema št. 9: Ld3!

AKTIVNI POČITEK V PROCESU PROIZVODNJE

Kot pojem je počitek nasprotje pojmu delo; je sredstvo, s katerim odpravljamo utrujenost, oziroma sredstvo, ki vrača funkcionalne sposobnosti organizma v normalno, prvotno stanje. Potreba po počitku nastane zaradi fiziološke neudobnosti.

V času, ko je bil položaj delavca v proizvodnji tak, da je prevladovalo težko mišično delo s statičnim in dinamičnim naporom ob veliki energetski porabi, je delavec potreboval predvsem pasivni počitek sede ali leže. Ko se je postopoma manjšala uporaba mišičnih naporov v proizvodnji in se je večala obremenitev živčnega sistema ter se je čedalje bolj vključevalo duševno delo, je to ustvarilo pogoje, potrebo in zanimanje za aktivni počitek.

roma aktivni odmor med delovnim časom. Najprej smo za to dejavnost pridobili sodelavce TOZD ind. noži in TOZD raziskave in razvoj, ker je bilo tam tudi največ razumevanja v vseh sredinah.

Delavci v TOZD industrijski noži in iz TOZD raziskave in razvoj spadajo v skupino, pri kateri prevladujeta srednji in lažji mišični napor s statično obremenitvijo, kar pomeni, da delavec pri delu sedi ali stoji in v takem položaju dela.

Na osnovi klasifikacij obremenitve smo sestavili program aktivnosti, ki poživljajo organske funkcije (krvni obtok, dihanje, prebavo) sproščajo mišice rok, hrbta in nog.

Aktivni odmor je organiziran v času malice od 9. do 9.30, od tega je 12 minut namenjenih za rekreacijsko vadbo na površinah pred proizvodno halo. Skupno število vključenih sodelavcev iz TOZD industrijski noži in TOZD raziskave in razvoj, ki redno vadijo ob malici, je okrog 80 (od tega iz

Uspel skok

V moderni proizvodnji vpliva na utrujenost cela vrsta dejavnikov, katerih izvor ni samo v telesni ali duševni obremenitvi, ampak tudi v fizikalnem in socialnem okolju. Zato je teorija o aktivnem počitku, ki daje prednost »kontrastnosti« v praksi najbolj upoštevana. Pri tem aktivnem počitku obremenimo tiste dele telesa in organske funkcije, ki pri delu niso sodelovale, ter vodimo delavce v okolje, v katerem ni dejavnikov, ki so pri delu negativno vplivali na dobro počutje (ropot, preprih, stik s sodelavci).

Zanimanje za aktivni počitek je večje v industrijsko razvitih deželah. Zanj se zanimajo delavci in delovne organizacije, ker obe strani pričakujeta tudi ekonomski učinek.

Pri nas dajemo rekreativni dejavnosti velik poudarek, saj se zavedamo, da je rekreacija potreba in pravica delovnega človeka in da je rekreacijska dejavnost tista svobodna in organizirana aktivnost, ki fizično, psihično in socialno bogati, sprošča in obnavlja človeka ter ga pomaga oblikovati v vsestransko razvito osebnost.

Prav iz teh razlogov smo se odločili, da poleg redne rekreacijske dejavnosti v prostem času in zdravstveno preventivne rekreacije uvedemo tudi rekreacijo ozi-

TOZD industrijski noži 48 in TOZD raziskave in razvoj 32).

Vadbo smo uvedli že spomladi in sedaj nas je zanimalo, kaj o njej menijo sodelavci, ki se je vsak dan več ali manj redno udeležujejo. Da bi izvedeli, kako vpliva vadba med delom na delavce, smo izvedli kratko anketo (skupaj 64 anketirancev) in na vprašanja dobili naslednje odgovore:

— Ali se radi aktivno udeležujete rekreativne vadbe med odmorom?

Odgovor: vsi sodelavci so odgovorili pritrdilno.

— Kolikokrat v tednu se udeležujete rekreativne vadbe?

Odgovor: 90% anketiranih se udeležuje 4–5 x tedensko, 10% občasno.

— S čim se najraje ukvarjate?

Odgovor: 62% igre z žogo, 20% balinanje, 18% pikado in druge aktivnosti.

— Ali ste zadovoljni s takšno vadbo, kot je organizirana?

Odgovor: 98% je zadovoljnih in izražajo željo, da bi z vadbo nadaljevali.

— Ali se po aktivnem počitku počutite bolje?

Odgovor: 82% da, 18% ne ve.

— Ali menite, da vadba pozitivno vpliva na vašo delovno sposobnost?

Odgovor: 78 % da, 18 % ne ve, 4 % ne.

Iz teh odgovorov se jasno vidi, da rekreacijska vadba med odmorom pozitivno vpliva na delavčeve boljše počutje in njegovo produktivnost. To pomeni, da je uporaba odmora med delom v rekreativne namene koristna, zato priporočamo tudi drugim TOZD in

DS, da se v to vadbo čimprej vključijo.

Vadbo med odmorom bomo še izpopolnjevali, tako da bomo vključili tudi druge aktivnosti (proizvodna gimnastika ipd.). Ker pa je ta vadba omejena glede na čas, vas vabimo, da se tudi aktivno vključite v rekreacijsko vadbo v prostem času po delu, ko je za vadbo več časa in je lahko bolje organizirana.

Pridite v čim večjem številu!

Franc Golob

Turistično rekreacijski center Ivarčko jezero

Kdor je pred kratkim hodil okrog Ivarčkega jezera, je videl, da smo z deli pri sanaciji že pričeli. In ker začetek del sovpađa z objavo rezultatov o združevanju sredstev za izgradnjo turistično rekreacijskega centra Ivarčko jezero med našimi tozdi, je prav, da o izgradnji tega centra napišemo kaj več.

Osnovne informacije, na osnovi katerih so se naši sodelavci odločili za izgradnjo Ivarčkega jezera in počitniškega doma Portorož, so bile že večkrat predmet obravnavne na delavskem svetu DO, zato jih tokrat ne bi ponavljali, pomudili pa bi se ob bolj podrobnih podatkih, na osnovi katerih si je mogoče ustvariti bolj celovito sliko izgradnje.

Kadar govorimo o turistično rekreacijskem centru Ivarčko jezero, imamo v mislih sanacijo jezera z ureditvijo okolice, izgradnjo depandanse ob jezeru in izgradnjo kegljišča v sklopu DPTK.

Vsi trije objekti spadajo v zaokroženo celoto in tvorijo eno finančno konstrukcijo.

Po sanaciji bomo dobili jezero, ki bo imelo očiščeno dno in bo zato ponekod globlje tudi za pol metra, celotna gladina se bo dvignila za 1 m (gladina bo na koti 634 m nad morsko gladino) in ker bomo jezero s tem tudi povečali in podaljšali, bo merilo po dolžini okrog 200 m in na najširšem delu prek 50 m. Po predvidevanjih bo imelo okoli 10.000 m² površine (sedaj okrog 7500). Obrežje bo utrjeno, brežine bodo obložene s kamnom, okrog jezera pa bo speljana sprehajalna pot, ki bo imela na več krajih tudi klopi za počivanje.

Na jezeru bo možno čolnariti in plavati. Z lesenimi pomoli, ploščadmi in stopnicami bo ograjen ali vsaj nakazan prostor za rekreativno plavanje na začetku jezera, otroški »bazen« na južnem delu in plavalni »bazen« 50×20 m v prvi tretjini jezera na najširšem delu, medtem ko bo ostali del (več kot polovica) namenjen za čolnarjenje. Pozimi se bo seveda možno tudi drsati.

Na severni strani jezera se v gozdu predvideva izgradnja minigolfa, mogoče tudi krajše trimske steze, na koncu jezera pa bo prostor za odbojcarska in košarkarska igrišča. Čisto ob robu, skrajno v gozdu, bodo postavljena ognjišča.

Dovoz do jezera bo možen z dveh strani, z Raven in iz Kotelj prek Rimskega vrelca, ob jezeru pa ceste ne bo več, kar je prav, bo bolj varno in večji mir. Seveda bo treba urediti prostor za parkiranje malo pod jezerom, saj bo cesta, ki bo speljana do jezera, služila v glavnem za dovoz in odvoz potrebščin za depandanso.

Depandansa bo zgrajena v gozdu severno od jezera in bo prilagojena okolju. (Maketa je na PTK). Imela bo javni in bivalni del, ali za boljše predstavo bife, kuhinjo, klubski prostor, teraso z veznimi hodniki, malo (24 m²) in veliko (50 m²), sejno sobo, dva apartmaja, hišniško stanovanje, 8 2-posteljnih sob in potrebne pomožne prostore. Vsega skupaj gre za okrog 1400 m² površine, od katere odboade na klet 400, na pritličje 600 m na nadstropje 400 m². Služila bo predvsem nam, obiskovalcem Ivarčkega jezera, name-

njena pa bo tudi našim poslovnim gostom, če bodo hoteli tam prenočiti.

Graditi bomo začeli tudi 6-stezno kegljišče za normalno kegljanje in 2-stezno kegljišče bowling (večje krogle z luknjo). Objekt, v katerem bodo ta kegljišča, bo dolg 40 in širok 18 m in bo priključen na obstoječi objekt na jugozapadni strani (vmes bo še zaprt prostor 27×12 m) in v višini I. nadstropja DTK direktno povezan, tako da bo možno uporabljati obstoječe garderobe, tuše in WC. V kegljišče bomo lahko prišli pri sedanjih obeh vhodih ali pa tudi od zunaj prek stopnic in vetrobrana ob severozahodni strani DTK.

Kegljišče bo imelo svoj bife in družbeni prostor z mizami, odprt proti stezam za kegljanje. Ločuje jih višinska razlika dveh stopnic (30 cm) in spuščeni strop nad mizami, ki preprečuje širjenje cigaretnega dima proti stezam.

Vsi trije objekti bodo naša velika pridobitev. Naši bodo ostali, kako pa bodo vzdrževani, v kakšnem stanju jih bomo imeli in koliko jih bomo uporabljali pa je odvisno od vseh nas. To nam mora biti že sedaj jasno. Če smo se že odločili, da jih nujno potrebujemo — potem se že danes zavestno odločimo, da jih bomo čuvali in negovali, njih in njihovo okolico, kateri bomo prizanesli in ne bomo puščali za sabo pločevinate, papirnate in druge navlake.

In kdaj bodo ti objekti gotovi?

Maja 1979 bi moralo biti sanirano jezero in urejena okolica. Tudi kegljišče bi moralo biti nared drugo leto, depandanso pa bomo odprli leta 1980. To so v sedanjem položaju realne napovedi. Več o teh objektih in tudi o izgradnji počitniškega doma Portorož pa drugič.

-ate-

KAJ JE NOVEGA V SK PREVALJE

SK Korotan se je zmeraj vlekel skozi svoje težave. Imamo pač to smolo, da smo v sredini med smučarskim centrom v Mežici in Ravnah. S težavami pa se ne otepa le SK, temveč vsa športna društva Korotan. V našem kraju je prišlo do nekakšnega malodušja in imam občutek, da tekmovalni šport ali rekreacija očitno upada. Ni več gonilne sile, ni več nekoga, ki bi celotno športno društvo držal pokonci. Med krajani ni več tiste domačnosti in prešernosti, ki je združevala amaterski šport. Le kje je zavest in vna, katero so pokazali pred leti krajani v organizaciji in prostovoljnem delu v vseh športnih društvih, katera so delovala množično in z veliko uspeha? Sedaj vsak gleda le nase in da bi kje našel zadovoljstvo zase. Malo je takšnih, ki so voljni delati za društvo, vendar se še ti hitro razgube med tisočermi.

Marsikdo se sprašuje, kje je danes na Prevaljah smučanje, odbojka, rekreacija TVD Partizan, da o plavanju, atletiki in drugih športih ne govorimo. Zato vas sprašujem, krajani Prevalj, kje ste bili v soboto, 21. 10. od 8. ure dalje, ko je bila pri Klemenu na smučarski progi delovna akcija? 73 vaših otrok je prišlo na akcijo, starih od 12 let, in le dva starša. KDO NAJ POKOM JEMLJE ZGLEDE? Še svojim otrokom ne želite pomagati, da bi se lahko v prostem času bolje in boljše sprostil. Seveda ne gre samo za naše otroke, temveč za nas vse. Prepričan sem, da se na Prevaljah ne vozita samo ta dva očeta, ampak, da smuča več kot 1000 smučarjev in smučark. Sami se še enkrat vprašajte, kje ste bili! Ne gre pač samo za to smučarsko delovno akcijo, ampak za ves šport in rekreacijo v kraju.

Naslednji dan sem se razgledal po novo urejeni progi, ki je sedaj širša, očiščena in bolj primerna za vsakega smučarja. Posneti so bili robovi, ki so vzbujali strah začetnikom, in tudi okolica spodnje postaje vlečnice je lažje dostopna. Tu sem se srečal s tov. Čepelnikom, predsednikom SK, in z njim je stekel pogovor o delu, težavah in tudi pohvalah.

»Že dolgo let sem član SK Prevalje,« pravi tov. Čepelnik, »in poznam vse težave. Lani smo pričeli delati z vso resnostjo in lahko smo ponosni, da imamo nekaj tudi pokazati, da nismo delali samo z besedami. Velika je se-

veda pomoč v odboru, ki je kadrovsko zelo mlad. Ze nekaj sezon je bil SK na majavih nogah, saj ni mogel delovati, največ zaradi pomanjkanja snega. Sredi zime smo dobili v upravljanje vlečnico in zelo smo se morali truditi, da je redno delovala.

Se danes me jezi, ker nam je lani dež pošteno zagodel, saj smo želeli organizirati tekmovanje za najmlajše. S tem smo želeli pokazati, kako vozijo mladi smučarji iz cele Slovenije in kako daleč za njim so še naši mladi tekmovalci.

Tov. predsednik je povedal, da bi radi naredili še en izsek za novo prog, ki bi bila terensko lažja in tako bi se lahko vaščani, ki še niso večji smučanja, smučali na domačem terenu, ne pa da hodijo v Črno ali Mežico.

»Vendar žal za to novo progico naltimo povsod na gluha ušesa,« je nadaljeval. »SK je premajhen, da bi to sam izvedel, zato bi še enkrat poudaril, da gre za našo prog, za našo rekreacijo. Spomnim se, kako smo še pred leti hodili za rekreacijo k oddaljenemu kmetu Ravnaku, kjer smo pripravljali dolgo vrsto let prog za »Pavlov smuk«. Tedaj nam ni bilo nič pretežko in neizvedljivo. Ne dolga pot ne slabo vreme nista zaustavila zavestnih športnikov pri opraviu sprejetih nalog.

Na koncu je tov. predsednik dejal:

»Pohvalil bi predvsem vodstvo mladine iz TRO, ki je organizacijsko pripravljalo akcijo, a žal od mladine brez uspeha. Nadalje bi pohvalil predsednika mladine Stavbenika tov. Kordeža, ki se je zelo trudil, da bi ometali spodnjo postajo žičnice, kar je še vedno naša želja, a kaj moreš, ko so ga njegovi prijatelji — mladinci razočarali. Prav tako bi se rad zahvalil podjetju Gradis za pomoč, pa tudi vsem trgovcem, ki so našim mladim, pridnim rokam prekrbili malico.«

Iz tega vidimo s kakšnimi težavami se bori SK in kako bi nam lahko pomagali, saj bomo s tem pomagali tudi sebi. Sport in rekreacija na Prevaljah ne smeta izumreti, saj s tem krepimo naše telo in zdravje. Le krepki in zdravi, bomo lahko izboljševali naše samoupravne socialistične ideje. H. C.

Ribiča

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. 10. do 20. 11. 1978

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Brajnik Zlatka	27. 12. 1957	SS ekonomski tehnik	DS za finance	iz druge delovne organizacije
2.	Cekon Angela	20. 5. 1947	NK delavka	industrijski noži	iz druge delovne organizacije
3.	Jakob Maks	27. 2. 1937	KV sedlar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz druge delovne organizacije
4.	Juršek Franc	5. 6. 1957	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
5.	Kovačič Jože	3. 1. 1958	KV str. kovač o. p.	kovačnica	iz JLA
6.	Krasniči Gani	6. 7. 1954	NK delavec	jeklarna	iz JLA
7.	Lajbaher Albina	16. 12. 1955	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
8.	Leskovec Stefan	15. 10. 1958	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
9.	Leva Maksimiljan	25. 9. 1948	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
10.	Markovič Nedeljko	22. 5. 1960	KV str. ključavničar	jeklarna	prva zaposlitev
11.	Meško Jože	15. 8. 1959	KV avtomehanik	pnevmatični stroji	iz šole
12.	Miško Franc	10. 2. 1950	KV str. ključavničar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz druge delovne organizacije
13.	Mrak Jernej	23. 8. 1957	NK delavec	stroji in deli	iz JLA
14.	Novak Herman	10. 11. 1935	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
15.	Ovčar Alojzija	3. 5. 1953	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
16.	Petrič Vlado	3. 6. 1955	SS strojni tehnik	priprava proizvodnje	iz JLA
17.	Pirnat Marjan	1. 8. 1954	KV livar	kontrola kakovosti	iz JLA
18.	Podgoršek Jožica	31. 1. 1959	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
19.	Poročnik Janko	19. 8. 1962	NK delavec	elektrotehnične storitve	prva zaposlitev
20.	Pšeničnik Peter	22. 8. 1960	KV kmetovalec	jeklolivarna	iz šole
21.	Rejak Anton	12. 1. 1963	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
22.	Sekavčnik Slavica	17. 4. 1959	SS ekonomski tehnik	komerciala	za določen čas
23.	Senica Silva	16. 12. 1957	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
24.	Skafar Milan	21. 2. 1958	KV valjavec	valjarna	iz JLA
25.	Steharnik Zmago	24. 7. 1954	KV rezkalec	T R O	za določen čas
26.	Stern Bernard	3. 10. 1960	KV avtomehanik	strojno gradbeno vzdrževanje	iz šole
27.	Tomaš Stanko	30. 11. 1958	KV str. ključavničar	energija	iz JLA
28.	Tominc Rozalija	5. 8. 1946	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
29.	Vidovič Milka	18. 9. 1952	NK delavka	jeklolivarna	za določen čas
30.	Zavernik Stanislav	9. 4. 1953	NK delavec	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Blagotinšek Mira	2. 1. 1956	KV strugarka	T R O	dana odpoved
2.	Božič Kristl	15. 12. 1959	NK delavec	priprava proizvodnje	v JLA
3.	Grobelnik Franc	12. 9. 1952	KV strugar	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
4.	Habermut Ivan	30. 5. 1941	NK delavec	valjarna	umrl
5.	Horvat Pavla	5. 12. 1926	PK brusilka	stroji in deli	starostna upokožitev
6.	Kordež Stanislav	7. 5. 1959	KV rezkalec	T R O	v JLA
7.	Kos Franc	9. 2. 1957	KV rezkalec	pnevmatski stroji	dana odpoved
8.	Kraiger Jelka	31. 7. 1953	NSS	pnevmatični stroji	dana odpoved
9.	Krautberger Damjan	1. 9. 1959	KV prodajalec	komerciala	v JLA
10.	Lajmiš Gustav	3. 3. 1953	VSS inž. metalurgije	jeklolivarna	v JLA
11.	Mori Marjan	21. 3. 1955	SS strojni tehnik	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
12.	Naglič Marija	8. 8. 1925	NK delavka	kontrola kakovosti	upokojena
13.	Petrovič Jože	26. 4. 1957	SS strojni tehnik	raziskave in razvoj	v JLA
14.	Plazl Viktor	11. 7. 1922	KV brusilec	industrijski noži	starostna upokožitev
15.	Prevorčič Anton	15. 9. 1947	KV elektromehanik	elektrotehnične storitve	dana odpoved
16.	Rozman Pavel	11. 1. 1923	NK delavec	jeklolivarna	starostna upokožitev
17.	Rožej Mirko	24. 12. 1953	SS gimnazija	jeklolivarna	dana odpoved
18.	Smolar Marko	22. 9. 1959	KV strojni kovač	stroji in deli	v JLA
19.	Srebotnik Erhard	30. 10. 1959	SS strojni tehnik	industrijski noži	v JLA
20.	Svetina Pavel	15. 12. 1929	KV valjavec	valjarna	umrl
21.	Themessl Karel	13. 2. 1956	NK delavec	kovačnica	samovoljna zapustitev dela
22.	Urnat Srečko	20. 2. 1954	NK delavec	jeklolivarna	izključen po sklepu DS
23.	Vulc Stanko	16. 4. 1954	KV talilec	jeklarna	dana odpoved
24.	Zavolovšek Bojan	18. 10. 1959	KV str. ključavničar	energija	v JLA
25.	Zavolovšek Karel	4. 12. 1924	KV kovač	kovačnica	starostna upokožitev

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
1 — SS strojni tehnik	1 — VSS inženir metalurgije
2 — SS ekonomska tehnika	3 — strojni tehniki
4 — KV strojni ključavničarji	1 — SS gimnazija
1 — KV livar	2 — KV strugarja
1 — KV rezkalec	1 — KV strojni ključavničar
1 — KV valjavec	2 — KV rezkalca
2 — KV avtomehanika	1 — KV brusilec
1 — KV sedlar	1 — KV avtomehanik
1 — KV kmetovalec	2 — KV kovača
1 — KV strojni kovač o. p.	1 — KV kalilec
15 — NK delavcev	1 — KV valjavec
	1 — KV prodajalec
	1 — PK brusilec
	1 — NSS
	6 — NK delavcev

ZAHVALA

Ob odhodu v zaslužni pokoj se sodelavcem TOZD industrijski noži, sindikalni organizaciji in govornikom pristrčno zahvaljujem za nepozabno slovo in lepo spominsko darilo. Želim vsem skupaj dobro zdravje in mnogo delovnih uspehov.

Viktor Plazl

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem centralne brusilnice mehanične za lepa spominska darila. Obenem želiva sodelavkam in sodelavcem še veliko delovnih uspehov in srečno novo leto 1979.

Mara Štruc in Pavla Horvat

MODROSTI

Politika je kot sfinga iz basni: požre vse tiste, ki ne rešijo uganke.

Rivarol

Česar nimaš, si sposodi od samoga sebe.

Seneca

Poslušnost je začetek vsake modrosti.

Hegel

V vsakem praznoverju modreci slede bedakom.

Bacon

Kar je naravno, ni sramotno. Latinski pregovor

NAŠI UPOKOJENCI

Viktor Plazl, roj. 11. julija 1922, v železarni od 4. novembra 1948, nazadnje v TOZD industrijski noži kot delovodja brusilnice industrijskih nožev. Starostno upokojen 31. oktobra 1978.

Pavel Rozman, roj. 11. januarja 1923, v železarni od 4. marca 1946, nazadnje v TOZD jeklolivarna kot sestavljaec in sušilec jeder. Starostno upokojen 31. oktobra 1978.

Karel Zavolovšek, roj. 4. decembra 1924, v železarni od 5. novembra 1947, nazadnje v TOZD kovačnica kot prvi kovač pri kladivih 1 in 2. Starostno upokojen 15. novembra 1978.

NESREČE PRI DELU V NOVEMBRU

Ivan Ravnjak, TOZD valjarna — pri adjustiranju ploščatega profila se mu je ta skotalil na levo nogo ter mu poškodoval palec.

Stanko Kogej, TOZD jeklolivarna — pri obdelovanju ulitka mu je ta zdrsnil na nart desne noge.

Branko Kališnik, TOZD jeklar — pri pihanju šarže z argonom mu je tekoče jeklo brizgnilo iz ponve za rokavico ter ga opeklo.

Av gust Gajzer, TOZD valjarna — pri adjustiranju valjanih palic se mu je ena skotalila na levo roko ter mu poškodovala sredinec.

Mihael Močnik, TOZD jeklar — pri postavljanju kokil je te razmikal z železnim drogom. Pri tem opravilu ga je železni drog udaril po trebuhu.

Ivan Perčič, TOZD jeklolivarna — pri potiskanju zaboja z ulitki k peskalnemu stroju mu je stisnilo dlan desne roke.

Ivan Večko, TOZD jeklar — pri izbujanju zamašnega droga pri ponovci mu je ta padel na levo nogo ter mu poškodoval prst.

Ljubiša Topalovič, TOZD jeklolivarna — pri sestopu z voza žarilne peči si je zvinil desno nogo v kolenu.

Leon Prosene, TOZD jeklar — pri zapenjanju zaboja mu je žerjavna veriga stisnila desno roko ter mu poškodovala prstaneec in sredinec.

Alojz Krivec, TOZD valjarna — pri zapiranjih vhodnih vrat v hali mu je stisnilo palec desne roke.

Ivan Mlačnik, TOZD jeklolivarna — pri jemanju ulitka iz zaboja se je zaboj prevesil ter mu zdrsnil na nart desne noge.

Feliks Zdovec, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med vrtanjem s pnevmatičnim vrtnim strojem mu je priletel drobec v desno oko.

Angela Borovnik, TOZD priprava proizvodnje — med transportom odlagalne košare z razrezanim materialom s pomočjo viličarja je pri odlaganju z nogo hotela potisniti leseno podlogo pod košaro. Pri tem se je viličar nagnil in košara jo je stisnila za nart leve noge.

Jože Jelen, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med pripravo kosa pločevine za krpanje 40-t elektro obločne peči mu je pred varjenjem ta padel na stegno leve noge.

Slavko Volovšek, — TOZD priprava proizvodnje — pri razrezu vzmetnega jekla na strojnih škarjah mu je zdrsnilo, pri čemer ga je ščit na škarjah stisnil za palec desne roke.

Apšner Franc, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med transportom rezervnih delov s pomočjo viličarja je nosilec padel na leseni drog, katerega je odbilo in mu je priletel v glavo.

Hinko Pečnik, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri me-

njavi žaginega lista na krožni žagi v valjarni si je pri snemanju lista s staleža poškodoval podlaht desne roke.

Franc Orešnik, TOZD kalilnica — pri izpraznjevanju litine z obešalnika mu je sodelavec vrgel ulitek na sredinec desne roke.

Stanko Jehart, TOZD rezalno orodje — pri vpenjanju obdelovanca na rezalni stroj mu je ta zdrsnil in padel na mezinec desne roke.

Vinko Merkač, TOZD industrijski noži — pri nakladanju industrijskih nožev mu je eden zdrsnil in poškodoval kazalec desne roke.

Andrej Stradovnik, TOZD pnevmatični stroji — pri kovičenju ventila podpornega droga se je od prebijača odkrnil drobec in se mu zapil v levo roko.

Jože Viderman, TOZD vzmetarna — pri kovičenju vezi na vzmetni list se je od trna odbil delec in mu priletel v levi nadlaht.

Anton Videtič, TOZD pnevmatični stroji — pri izpenjanju obdelovanca mu je ta padel na kazalec leve roke.

Jakob Proje, TOZD kalilnica — pri nameščanju podaljška za obešalnik mu je ta padel na sredinec leve roke.

Vlado Janet, TOZD vzmetarna — pri brušenju vzmetnih listov mu je padel tujek v oko.

Ivan Arnold IV., TOZD kalilnica — pri preizkušanju trdote cevnic mu je ena padla na nogo in mu zmečkala prednji del stopala.

Dani Pisar, TOZD rezalno orodje — pri zategovanju matice mu je zdrsnil ključ, pri tem pa si je poškodoval levo roko.

Jože Štehnar VII., TOZD vzmetarna — pri odrezovanju vogalov vzmetnih listov mu je list zaradi nepravilne lege odbilo in je pri tem dobil udarec v desno stran reber.

Ivan Ovčar I., TOZD industrijski noži — pri brušenju rezine noža je zaradi okvare stroja dobil roko med brusno glavo in omejevalec dolžine hoda. Pri tem mu je poškodovalo desno roko.

VISOKE ALI NIZKE NAKLADE

Mnogi filatelisti se letos sprašujejo, zakaj ni več podatkov o nakladah jugoslovanskih znamk. Nekoč je bilo namreč tako, da so bili poleg opisa znamk — novitete, napisani tudi natančni podatki o nakladah, danes pa tega ni več.

Filatelisti so seveda radi dobro obveščeni, kakšne so naklade posameznih znamk. Če ni dobrih podatkov, se lahko zgodi, da nekaterih serij ali posameznih

znamk kaj hitro zmanjka. In če takšne znamke poidejo, vemo, kako težko jih je potem dobiti. Seveda pa je najzanesljivejša dobava znamk, da se na novitete abonirate pri filatelističnem klubu.

Pri nas se že dolgo govori, da so naklade dokaj nizke. Naj za ilustracijo navedem, kako je to drugod. V Avstriji so npr. vse predlanske izdaje znamk na temo olimpijske igre izšle v nakladi 3,500.000 do 5,000.000 primerkov. Torej visoke naklade, ki omogočajo slehernemu zbiralcu, da pride do svojega primerka za zbirko, tudi mladi.

Vzemimo Španijo. Vse letošnje izdaje so bile programirane v nakladah od osem do dvanajst milijonov primerkov. Res visoke naklade. Če je to dobro, preverite sami, vsekakor pa takšne naklade zagotavljajo filatelism lahko nabavo. Vedeti pa tudi moramo, da ob takšnih nakladah ne bodo imele te znamke nikoli kakšne posebne vrednosti.

ZIMSKE POČITNICE 1979

Za zimsko sezono 1979 nudijo naše turistične agencije vrsto smučarskih paketov. Od domačih turističnih krajev ponujajo smuko v Bovcu, na Pokljuki, Bledu, v Gozdu Martuljku in Bohinju, od tujih pa v Lienzu, Molini di Tures, Heiligenblutu in Bad Kleinkirchheimu.

Vsi paketi obsegajo 7 dni, cene pa se gibljejo od 730 do 3.470 din. Prijave zbira TOZD družbeni standard, kjer dobite tudi vse podrobnejše informacije (tel. št. 472). L. P.

USTANOVLJENO JE DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV ŽELEZARNE RAVNE

17. novembra je bil občni zbor Društva inženirjev in tehnikov Železarne Ravne (kratko DIT). Navzočih je bilo 45 bodočih članov, zbor pa je imel osnovno nalogo izdelati program dela in izvoliti odbor društva. Na prvem sestanku odbora je bil izvoljen za predsednika inž. Jože Šegel.

Daljši članek v problematiki in bodočih nalogah društva bo objavljen v naslednji številki Informativnega fužinarja. V. M.

ZA DOBRO VOLJO

Star samec vpraša poročenega prijatelja:

»Povej no, kaj pa te po desetih letih zakona pri tvoji ženi še sploh vznemiri?«

»Vsaka beseda, moj dragi!«

»Nikoli se ne oženi z učiteljico,« vzdihne Janez prijatelju.

»Pomisli, vsakokrat reče: tako, zdaj pa lepo počasi ponovimo vse od kraja!«

Fotografije za to številko so prispevali: F. Rotar, Stane Bodner, V. Strojnik in služba za informiranje